

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Številka 51
Leto VII
Posamezna številka po 2 Din

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa cesta 29/1. Rokopisi se ne vračajo. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393.

Ljubljana, 24. decembra 1935

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2½ dolarja. — Za odgovore je priložiti znamko.

In mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje...

Naša zvesta »Gorenjka« nam je za Božič poslala pričujoči članek. Mislimo, da so njena razmišljanja vredna, da jih objavimo na uvodnem mestu naše božične številke. Uredništvo.

Pozno popoldne pred svetim večerom grem po belih, zasneženih ulicah. Nežna, siva koprna mraka tiho vstaja nekje v nepreglednih višinah in pada v srebrno sivih otenkih preko nizkih in visokih streh na pota in ulice. Zavija v plašč skrivnostnosti vse te praznično pričakujoče ljudi, ki hite mimo mene z majhnimi in velikimi zavoji, da jih ljubeče razgrnejo pod božičnim drevescem.

Mehko čuvstvo hrepenenja mi drhti v srcu in se preliva v tiho željo po velikem doživetju svetega večera.

Kakor da hodi ob meni nekaj nevidnega, da se mi znova budi silna, močnoga otroška vera, ki pričakuje čudežev!

V takem razpoloženju gleda človek z vse drugačnimi očmi svojo okolico, vidi v navidezno malenkostnih dozdkih nepričakovane lepote, ki presegaajo razumevanje vsakdanjega človeka.

Pred razkošno delikatesno izložbo stoji revne kmečke sani. Voznik se je nekam izgubil in pustil ob pločniku konja brez varstva, brez toplega pokrivala. Staro, sključeno, sestradano kljuse je to. Nič kaj ne spada v bogato okolico, v bleščeče luči, ki se druga za drugo prižigajo v izložbah, razsvetljujejo okna večinastopnih palač in vabijo v razkošje, ki topli peči. Globoko sklanja konj glavo, da ne vidi vseh teh prelesti. Morda sanja o toplem hlevu in polnih jasilih, morda čuti krivičnost gospodarja, ki ga pušča samega, premraženega sredi ceste.

Ob palici pridra star berač in se ustavi pred konjem. Ves zgrbljen je, reven, obleden v ogoljen poletni suknič. Izpod prekratkih, razcefranih, z velikimi zaplatami zašitih hlač gledajo gola, višnjevkasto zardela meča. Siroko zlijajo prevlečki čevlji in izpod raztrganih kopic radovedno gledajo v mrzel božji dan od mraza premrli prsti, oviti v umazane sivkastorjave cunje, premočene od snega.

Zagledam se mu v obraz. Nič tiste trpkosti, hlinjene ponižnosti ne osemoglega sovraštva ni v njem, ki bi ga človek pričakoval v teh trudnih izmučenih črtah, ki sta jim tuga in beda vtisnili pečat razočaranja. Tiha resignacija je v njegovih uzaslih, rdečeo-robljenih očeh. A glej, ves obraz mu spreleti droben smehljaj, ko se privija k toplemu konjskemu vratu. Nežno drsi trepetajoča starčevska roka po hrbtu uboge živali, po težko sklonjeni glavi, se poigrava z redko grivo. Iz stare, umazane, maščobno se svetlikajoče torbe, ki mu visi čez pleča, privleče berač skorjo trdega kruha in jo ponudi živali, ki hlastno zgrabi nepričakovani grizljaj.

Najbednejše človeško bitje in bedna žival sta se srečala pred božičnim večerom sredi ene najprometnejših ljubljanskih ulic.

Topel smehljaj je na ustnicah berača, ko ljubkuje konja in se greje ob njem. Nič ne vidi vabljive izložbe v delikatesni trgovini, ne zmeni se za okrogle gnjati, mamljive prekažene klobase, sveže puranovo meso. Ne vidi lepah dam in gospodov, ki hite mimo v bogatih kožuhih.

Ali je to smehljaj bebca, ki se mu ni vžgala v možganih iskra razuma, da bi občutil vso groteskno razliko med seboj in okolico, da bi v besnem srdu slisnil pesti in se zagnal proti tem vsega sitim, prezirnim, trdosrčnim ljudem? Ali je pa smehljaj človeka-filozofa, ki je prebolel vse stopnje ljudskega gorja in ve, da je ni radosti, ne užitka brez kaplje pelina. Pa se je zato vsemu prostovoljno odpovedal, ne tisto topo ravnodušnostjo, ki jo spo-

znavamo v ljudeh, vajenih trpljenja, ampak z nekim stoječim, vedrim mirom, s preprostostjo velike duše.

Millijoni otrok in odraslih bodo danes večer stali pred jaslicami, pred božičnim drevescem. Vsakdo od njih bo deležen majhnega ali velikega daru iz rok ljubečega bitja.

Ta berač pa se danes niti ne spomni, da bi iztegnil roko po daru mimogredočih. Tudi on sam bi rad dal danes, ko trka sveta noč na vrata vseh, preobilico bogatega srca. In ker ni nikogar, ki bi sprejemal ljubeznivosti od reveža vseh revežev, deli poslednjo skorjo kruha z revno živaljo.

Ali ni to eden najlepših prizorov, kar jih more doživeti človek tik pred svetim večerom? Kakor prelestno razodetje je, ki odpre človeku pogled v neslutene globine človeške duše, mu znova daje vero v veličastnost človeka, v dobroto človeškega srca.

O, vi vsi naveličani, od življenja utrjeni, pobiti!

O, vi ponižani in razžaljeni! Vi vsi, ki vas tepe usoda in vam je svet stiri sree! Tudi na vaša srca trka sveta noč. Tiho, pritičeno potrkava na vrata vaših duš. Prisluhnite njenemu skrivnostnemu klicu in pozabite vsaj ta edini večer, to edinstveno noč vse nevsčnosti, ki vas tarejo. Iztrgajte iz svojih src strup sovraštva, nevoščljivosti, ljubosunja do vseh, ki se jim boljše godi kakor vam. Da bo zavladala v dušah tišina svete noči, da bo umolknilo vse, kar ni vredno človeka.

Kajti tudi v sreju najbolj zavrnjenega bitja, največjega hudodeca je plitka, ki poje, je nekaj dobrega, lepega, je želja po blagodejni vsezaupajoči ljubezni po nežnem dotiku ljubkajoče roke, po dobri prijateljski besedi. Treba je to dobro, ki je morda skrito za deseterimi raskavimi skorjami, le zbuditi, treba je streti navidezni odpor in o pravem času vsaditi zrno, da bo vzkliła čudovita roža božičnega miru.

Le dobre volje je treba in stokrat vam bo poplačana majhna žrtev. Potem šele boste občutili, da je včasih slaje dajati ko jemati, boste zaslutili, da so lepote, ki jih bogato omizje bogatina ne pozna.

Da boste šli tudi vi kakor ta ubogi berač s smehljajem mimo razkošja.

Da bo ljubezen v vašem srcu, mir v vaši duši, ko se sklonite nad zibelko nebeskega Deteta in doživite v najglobljem pomenu besede: In mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.

Gorenjka.

Vsem našim cenj. naročnikom, čitateljem in inserentom želimo vesele in blagoslovljene božične praznike.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA.

Zapisega prezidenta dr. Beneša

Takoj po izvoitvi dosedanjega ministra dr. Edvarda Beneša za predsednika republike je novi državni poglavar prisegel v Ladi-slavovi dvorani na Hradčanih zvestobo češkoslovaški ustavi. Na naši sliki stoji dr. Beneš v sredini.

Razgled po svetu

Klin med Rusijo in Japonsko

Zakaj Japonci tako sistematsko razkosavajo Kitajsko?

Ljubljana, 22. dec.

Kratka vest je te dni izšla v listih, vest, kakršnih smo zadnja leta že vajeni: dve novi pokrajini, Hopej in Čahar, sta se odtrgali od nankinske, to se pravi, osrednje kitajske vlade, in se »osamosvojili«. Kako se kitajske pokrajine »osamosvoje« in za koga, že vemo. Zato je boljše, če stvar krstimo s pravim imenom: Japonci so dobili spet nov, velik kos Kitajske v svoje roke.

Kaj je pravi cilj japonskega prodiranja na Daljnem vzhodu? Japonska je zelo gosto obljudežena dežela (177 ljudi na 1 km²; za primerjavo: Belgija 272, Anglija 192, Nemčija 141, Italija 136, Francija 76, Rusija 8), zato skuša z lepim ali z grdim dobiti zemlje za svoje ljudi. To bi bila tehtna razlaga japonske politike na Kitajskem. Samo da je po sredi še nekaj drugega: japonski strah pred Rusijo. Oglejmo si dogodke par let nazaj!

Prva etapa japonskega prodiranja: MANDŽURIJA. 28. septembra 1931 so Japonci, sklicevaje se na neki inci-

dent (običajna pretveza imperialistov), zasedli Mukden, potem pa postopno razširili svojo okupacijo še na nadaljnje tri kitajske pokrajine in prihodnje leto ustanovili iz njih na videz neodvisno državo Mandžurijo.

nekaj kos Mandžurije, in so ga ji ne-sebično priključili.

Tretja etapa: ČAHAR. Konec leta 1934 se je začelo počasno vdiranje japonskih čet v Čahar, ki sega ko klin med Kitajsko in sovjetskemu vplivu podvrženo Mongolijo. V začetku letošnjega leta so se iz Čaharja umaknile poslednje kitajske čete in dežela je prišla popolnoma pod japonski vpliv.

Četrta etapa: HOPEJ. Letos v juniju so se Japonci domislili, da je v Hopeju (t. j. v pokrajini okoli Pekinga in Tientsina) ognjišče kitajskega rovarjenja proti njim. Zato so zahtevali in dosegli, da so ga kitajske čete izpraznile.

Peta etapa se danes odigrava. S Čaharom in Hopejem, ki bi se jima pridružila še velika in bogata pokrajina Santung, bi Japonci ustvarili novo neodvisno zvezno državo. Potem prideteta na vrsto še Šansi in Suijvan, da bo zadeva bolj zaokrožena.

Tako bi za Mandžurijo padla ko zrelo jabolko v japonske roke še vsa severna Kitajska. Razkosavanje velike kitajske države se bo kajpada nadaljevalo in čedalje bolj se bo širil klin med Kitajsko in rusko Sibirijo. A to je baš glavni cilj Japoncem: čim dalje bodo Rusi od njih, čim več »neodvisnih« držav bo med njimi in sovjeti, tem lažje se jim bo urediti r. n. največji sen: obvladanje Osrednje Azije in potem, postopno, nadvlada nad vsem azijskim kontinentom sploh.

In medtem ko se na Daljnem vzhodu odigrava ta velesodni preobrat, se evropske velesile tepo za oslovo senco...

Druga etapa: DZEHOL. Spomladi 1933 so Japonci odkrili, da ograjajo Džehol roparske tolpe, in so vkorakali vanj. Ko so »napravili rečo, so se spomnili, da je bil Džehol že od

Italija in Abesinija

Čeprav je prepoved izvoza petroleja v Italijo odstavljena z dnevnega reda (najbrže za zmerom), Italija ne kaže volje, da bi omilila svoje zahteve v Abesiniji. Medtem so pa Abesinci prešli v ofenzivo in groze iztrgati Italijanom še tisto, kar so doslej zasedli. Bajse so zavzele že Aksum in Makalo, na južnem bojišču pa trdno drže Gorahaj.

Anglija

Dogodki na Angleškem se zadnje dni razvijajo v znamenju poloma pariškega mirovnega predloga. Prva žrtev te politike je bil zunanji minister sam: sir Samuel Hoare je moral pred burjo angleške javnosti odstopiti. Druge žrtve je po vsej priliki pričakovati te dni: inspirator pariških predlogov, sir Robert Vansittart (o tej skrivnostni osebnosti angleške diplomacije smo pričeli v prejšnji številki veleaktualen članek) je baje prošil za dopust in se

najbrže ne bo več vrnil na svoje mesto. Za presojo angleške zunanje politike je Vansittartov odhod vsaj tako važen moment kakor Hoarov odstop. Angleški časniki podajajo o njem tri glavne karakterizacije: 1. mož zastopa načelo, da naj o mednarodni politiki odločajo samo velesile in da naj ima besedo t. j. n. diplomacija kakor pred vojno; 2. osebnost je velik prijatelj Francije, in 3. silno je nezaupljiv nasproti Nemčiji. Njegov odhod bi tedaj utegnil pomeniti, da se bo Anglija spet odtrgala od Francije, kakor se je po vojni že nekajkrat.

Češkoslovaška

Kakor je bilo pričakovati, sta poslanska zbornica in senat z veliko večino že pri prvem glasovanju izvolila za Masarykovega naslednika dr. Edvarda Beneša, doseadanega češkoslovaškega zunanjega ministra. Novi prezident je že nastopil svoje mesto.

Francija

Ladvard Herriot, predsednik radikalno-socialistične stranke, najmočnejše meščanske skupine na Francoskem, je

odstopil kot predsednik, ker so ga nekateri člani napadli zaradi njegovega zaveznitva z Lavalom. Radikali namreč niso enotni: eni so za izrazitejši kurz na levo (ti se tudi najbolj zavzemajo za poostreitev sankcij proti Italiji), drugi pa podpirajo sedanjo Lavalovo vlado.

Herriotov odstop je doslej edini francoski odmev londonskih dogodkov po pokopu pariškega načrta. Lavalova vlada še zmerom trdno sedi.

Egipt

Egiptski nacionalisti so s svojimi zahtevami vendarle prodri, vzlic angleškemu pritisku: kralj Fuad je z dekretom uvedel ustavo iz leta 1923.

Po tej ustavi dobe Egipčani spet demokratsko vladavino s tajnimi volitvami. Parlament ima zakonodajno pravico, le finančne zakone sme predlagati samo vlada.

Observer.

Zdravje Tvojih zob ohrani

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Stražnik Donnelly ni snedel besede

Tragedija prijateljske zvestobe

(m. i. *) Newyork, dec.

Stražnik Artur Kenny je ležal v zadnjih vzdihljajih. Kroglja iz morilčevega samokresa mu je obtičala v pljučih in vse je kazalo, da so mu minute že štete. Zdravniki so ga preiskali in zmajali z glavo: junaku ni več pomoči...

Gentleman — ubijalec

Pred pol ure jo je bil v službi izkupil. Bilo je tako: Artur Kenny je korakal z dolgimi odmerjenimi koraki po nočnih newyorških ulicah; v obraz je bil rdeč od mraza, pod nogami mu je pa škripal zmrazil sneg. Za trenutek je postal pred razsvetljenimi vrati nekega nočnega zabavišča. Na cesto se je slišala godba, smeh in žvenket kozarcev. Nenadoma je pa nekdo odbutnil vrata in prikazal se je razigran obraz mladega gospoda, ki je v družbi dveh veselih deklet zapuščal zabavišče. Stražnik se je zdajci zdrzil in roka mu je nehote segla po samokresu. Z enim samim skokom se je pognal pred mladega moža: v njem je bil spoznal zloglasnega gangstra. Z grmečim glasom je zavpil nanj: »Hands up! Roke kvišku!»

Gangster je kakor od strele zadet dvignil roko, in še preden mu je mogel Kenny izbiti samokres, je že odjeknil strel. Stražnik se je zgrudil na stopnice. Njegov napadlec je po mačje skočil v avto in jo odkuril, kakor da bi mu bili vsi hudiči za petami.

Prošnja umirajočega

Artur Kenny, eden izmed najpogumnejših in najspretnjših newyorških stražnikov, je ležal na smrt ranjen na beli bolniški postelji. Zavedal se je, da je izgubljen. V teh poslednjih minutah ni imel srčneje želje, kakor stisniti svoje mu zvestemu prijatelju in tovarišu Franku J. Donnellyju roko. Poslali so ponj. Ko je prišel, si je z orjaško roko pomel oči in se sklonil k umirajočemu prijatelju, da bi slišal njegovo poslednje sporočilo.

»Obljubi mi, da ne boš prej miroval, dokler ne spraviš tega psa na oni svet,« je zahropel Artur Kenny.

Donnelly mu je nemo stisnil desnico.

»In še nekaj te prosim,« je nadaljeval umirajoči. »Mlado ženo imam in otročička... Frank, skrbi zanj...«

»Nikoli ju ne bom zapustil, prisegam ti!« je odgovoril Donnelly.

Maščevanje

Frank Donnelly ni snedel besede. Po prijateljevi smrti je poznal samo še en cilj: morilca svojega prijatelja mora po vsaki ceni spraviti pravici v roke, vdovi in osirotelemu otroku pa mora ostati zvest in nesebičen skrbnik. Mesece in mesece je ko lovski pes zalezoval hudodelskega gangstra. V civilni obleki se je potikal po najzloglasnejših beznicah in skrivajskih newyorškega podzemlja. Nekega dne mu je bila sreča mila. Staknil je morilca! Ko sta se sprijela, je pokalo ko v vojni; gangster je hudo ranjen padel, Donnellyja je pa kroglja samo oplazila. Nekaj mesecev kasneje je končal prosluli

gangster na električnem stolu.

Skrbnost, ki jo je Donnelly kazal do vdove in prijateljeve edinke, je bila vprav ganljiva. Ko je minilo leto žalovanja, je mrs. Kenneyeva postala Donnellyjeva žena. Tragedija hrabrega stražnika se je zdela maščevana.

V prvih letih novega zakona sta živela Donnellyjeva srečno in zadovoljno. Toda počasi je začel bledeti spomin na dragega pokojnika in v zakon se je naselil prepir.

Nesoglasja so postala ta huda, da se je žena odselila. Celó tožila je svojega moža in terjala 85 dolarjev mesečne vzdrževalnine. Nekaj časa je stražnik zaradi ljubelega miru plačeval obveznosti, ki mu jih je sodišče prisodilo. Ker so se pa gospodarske razmere hudo poslabšale, je zmanjšal vzdrževalnino na mesečnih 50 dolarjev in v pismu razložil svoji ločeni ženi, da večje vzdrževalnine ne zmore.

Druga tragedija

Mrs. Donnelly je šla prihodnji teden k svojemu možu, da bi osebno izterjala, kar ji je šlo. Te obiske je ponavljala več tednov zapored. Vselej sta se ločenca hudo sporekla — in tako je Donnelly lepega dne izgubil oblast nad seboj in ustrelil svojo ločeno ženo v srce. Izdihnila je pri prič. Nato je Donnelly vzel prijateljevo edinko in jo odnesel k sosedom, potem je pa odšel na policijo. Položil je svoj samokres pred policijskega uradnika in se dal brez odpora odvesti.

Pri zaslišanju je Donnelly priznal preiskovalnemu sodniku svoje krvavo dejanje in ga opravičil s silobranom. Dejal mu je: »Z najboljšimi nameni sem se poročil z njo. Ta ženska mi je pa zastrupila življenje.«

Državni pravnik je obtožil Franka J. Donnellyja zaradi uboja. Z njegovo usodo sočustvuje vsa Amerika. Saj se prav lahko zgodi, da bo Frank J. Donnelly svojo uslugo, ki jo je pred devetimi leti izkazal na smrt ranjenemu prijatelju, poplačal s smrtjo...

Nenavadno srečanje

r. n. Bern, decembra.

Te dni je družba švicarskih avtomobilistov v trdi noči zagledala na samotni cesti zadnjo luč nekega vozila. Svetiljka je v čudnem ritmu nihala na levo in desno, tako da šofer ni vedel, kako naj vozilo prehit.

Zadeva se je zdela tem nerodnejša, ker je bila vsa družba dokaj okrogla in bi bilo nevarno obrniti avto nazaj. Zatorej so sklenili, da naj šofer čudno vozilo vendarle prehit, samo oprezen naj bo, da se ne pripetijo nesreča.

A kdo popiše njihovo osuplost, ko dohite dozdevno vozilo in spoznajo v njem... kravo! Živali je na repu visela majhna rdeča svetiljka, povrh sta ji pa po ena svetiljka bingljali še na obeh rogovih...

Znanje po oglasu

»Popolnoma drugačno sem si vas predstavljali...«

»Kakšno? Majhno, debelo, grdo?«

»O, ne! Veliko, vitko in lepo...«

Kini prinašajo

KINO SLOGA

Ljubljanski dvor Telefon 2780
prinaša za Božič
RAJ NA ZEMLJI
Najboljši, najzabavnejši božični program

SOKOLSKI DOM ŠISKA

telefon 33-87
Dne 26. in 27. t. m. krasen planinski film

»KRALJ MONT BLANCA«

V glavni vlogi: Sepp Rist in Brigitte Hornay

»EVINO OROŽJE«

Vstopnina Din 3.--

Dne 28., 29. in 30. t. m. premiera

»DEKLE S PROKURO«

V glavni vlogi: Willy Eichberger, Theodor Loos, Gerda Maurus.

Znižane cene! Predelana aparatura!

KINO MOSTE

predvaja 26. in 27. t. m. ob 16. 17.50 in 20. uri in 27. t. m. ob 20. uri zvečer velefilm

BENCALI

v režiji Cecil B. de Milla. V glavni vlogi: Gary Cooper in Franchot Tone

Cene enake, dodatki običajni

KINO TALIJAN KRANJ

26. in 27. t. m. ob 16., 18. in 20.30 uri film

ZA VEDNO TVOJA

V glavni vlogi: Elisabeth Bergner

28. t. m. ob 20.30 uri in 29. t. m. ob 16., 18. in 20.30 uri film

CARIČIN GARDIST

V glavnih vlogah: Marcel Wittrich (tenor berlinske opere) Maria Beling in Kurt Wespermann

ZVOČNI KINO SEVNICA

predvaja 25. in 26. t. m. vsakokrat ob 16.50 in 20. uri

»V ZNAMENJU KRIZA«

Zgodovinski velefilm iz Neronovih časov

KINO RADIO JESENICE

tel. št. 10

predvaja v petek, dne 27. t. m. ob 8. uri zv., dne 28. t. m. ob 8. uri zv. in 20. t. m. ob 3. uri pop. in ob 8. uri zv. veče opereto

»POROČITI SE HOČEM«

V gl. vlogah: Renate Müller, Szöke Szakal in Hermann Thielmig. Dodatki: Domač kulturni film in Paramountov zvočni tednik

ZVOČNI RADIO JESENICE

Za božične praznike dne 25. t. m. ob 3. in 5. uri pop. ter ob 8. uri zv. in v četrtek (na Stefanovo) ob 3. uri pop. ter ob 8. uri zvečer velefilm nesebične ljubezni

»USPAVANKA«

(»SPANŠKA ROMANCA«)
V glavni vlogi Dorothea Wieck. Dodatki: »Živali Jadranskega morja«, »Kraljice glasbe« in »Popaj mornar«.

Banka Baruch

11. Rue Auber. PARIS (9e)

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršiti vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles: Hclandija: št. 1458-66. Ded. Dienst: Francija: št. 1117-94. Paris: Luxemburg: št. 5967. Luxemburg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

POŠAŠTNI KROKODIL

Maščevanje razjariene slonovke

V vaseh ob gornjem Senegalu že lep čas niso govorili o drugem kakor o »bomi karungi«, pošastnem krokodilu, ki je ogražal sleherni prevoz čez reko. Zver je bila tako nenavadno divja in požrešna, da ni bil nihče varen pred njo. Konjem in mulam je kar igraje odščipnila noge, srednje veliko govedo je pa kar meni nič tebi nič potegnila pod vodo, da ga ni bilo nikdar več na spregled. A tudi ljudje, naj bodo že belci ali črnci, so ji šli očitno v slast...

Mnogo hrabrih lovcjev je skušalo pogubiti to ogromno kuščarico, toda vse je bilo zaman. Črnci so pridirali pravtako bojne pohode zoper njo, pa ni vse skup nič zaleglo; marsikateri prepogumen junak se je vrnil po neuspešnem lovu brez roke ali noge. Z bobni in pojočimi bojne pesmi, so se bili odpravili v boj, vračali so se pa klavrni in pobiti...

Nevarno srečanje

Ko so naši nosači s splavom prepredili reko, so se tudi ti vrli možje, ki so nam nosili hrano in strelišivo, srečali z grozotnim krokodilom. Tedaj sem se odločil, da jaz sam obračunam z ostudno zverino. Že sem mislil, da jo imam, tedaj mi je pa neki slon pred nosom ugrabil plen. Takole se je to zgodilo:

V zgodnjem jutru sva krenila z Dumbom — to je bil moj črni vodnik — vzdolž reke. Vse je bilo tiho in mirno. Nenadoma je pa vodnik pokazal s prstom v daljavo: »Tam... veliki... nboma karunga... spi!« In res: skozi daljnogled sem opazil glavo velikega krokodila! Zdelo se mi je, da je kljub oddaljenosti — bila sva najmanj kilometer stran — zavohal najino bližino; leno se je obrnil in izgubil pod vodo. Od tistega dne ga dolgo nisem več videl.

Nekega večera pa, ko sem se vrnil z lova na antilope, sem ga spet uzrl. Ves je bil zleknjen na produ ob reki. Njegov orjaški, luskaški trup je spominjal na pošastno predpotopno zver. Na oko sem spoznal, da je ta velikan igraje kos nedoraslemu govedu. Strašno mi je bilo žal, da nisem mogel streljati, toda s svojo risanico, nabito s šibrami, bi pač nič ne opravil spriču trdega krokodilovega oklepa. Kljub temu sem pa hotel zver opazovati, zato sem požvižgal Dumbi, da naj mi prinese ostro nabito risanico. Toda v tistem trenutku jo je zver odkurila pod vodo in se ni več prikazala.

Mati in mladič

Ze sem hotel zvolovljen oditi, ko sem nenadoma zaslišal pokanje lomčih se vej. Komaj dve sto metrov od mojega skrivališča se je prikazala slonova samica, porivačoč pred seboj mladiča. Sprva se je zdela neskrbna, zdajci je pa obstala in dvignila rilec — znak, da je zaslutila nevarnost. Ker je veter pihal od nje k meni, sem bil prepričan, da nisem bil jaz tisti, ki ga je zavohala. Sedel sem nepremično in še dih sem pridržal, da se ne izdam.

S slonovo samico, ki ima mladiča

s seboj, ni dobro češnje zobati, to sem le predobro vedel.

Tudi mladič je obstal ko okamenel poleg matere. Potlej se je pa splasil ko igrav otrok in... stekel k reki. Očitno mu je bilo postalo dolg čas, zato si je hotel poiskati kakšne igrače: zamikala ga je kopal v gostem blatu. Že se je hotel zavallti v plitvino, ko se je nepričakovano prikazala koničasta krokodilova glava iz vode in šavnilla po nebogljenem mladiču. Bržčas bi se bilo krokodilu posrečilo zveliči žrtev pod vodo, da ni zdajci z bliskovito naglico, ki bi je človek taki velikanski živali ne prisodil, pritekla slonovka in se ustavila pred krokodilom. Kakor bi trenil, je segla z rilecem v vodo, zagrabila krokodila za vratom in ga dvignila visoko v zrak, potem ga je pa tresčila z orjaško močjo na breg. Še preden se je utegnila gnusna zverina obrniti v beg, je bil slon že pri njej — ne, na njej, in jo pomandral s svojimi težkimi nogami v brezoblično gmoto.

Velikanov bes

Pogled na razbesnelo slonovko je bil grozljiv in lep hkratu. Sprva je opravičala svoje strašno razdejavanje molče, potlej je pa zatrobila, da se je stresel zrak. Neutrudljivo je teptala po tleh, kjer je še nekaj minut prej ležal orjaški krokodil. Mladiču ni luskasta zver očitno nič hudega storila, pač se je pa ubožeč od strahu kar tresel in silil k materi. Samica se dolgo ni umirila. Ko že zdavnaj ni bilo več duha ne sluha o krokodilu, jo je še zmerom stresala togota. Zdaj je stopila v vodo in skrbno izpirala mladiču rane, zdaj se je spet vračala na prod, da zmandra še poslednje krokodilje ostanke.

Veter se je bil medtem sprevrgel. Zbal sem se, da bo slonovka zavohala nepoklicnega opazovalca, saj si lahko mislite, da me ni mikalo srečanje z njo, ko sem videl, kakšno kažo je bila zmesila iz krokodila. Toda moj strah je bil prazen. Čez dobre pol ure sta se samica in mladič dostojanstveno obrnila nazaj v goščavo. (m. i. *)

Zakaj jih niso poslušali!

J. n. Newyork, decembra

Koliko petrolejskih zapletljajev bi nam bilo danes prihranjenih, da je ameriška vlada leta 1864 uslišala prošnjo, podpisano po peščici čednostnih yankeejev: zahtevali so nič več in nič manj, kakor da vlada prepove vrtnje petroleja.

Takrat je bilo kameno olje še velika novost. Prosilci so v svoji petičli navajali, da je Bog samo zato spravil petrolej v drobne naše zemlje, da bo na sodni dan lahko temeljiteje podkuril grešnikom. Zato je bogokletstvo, če bi človek pregodaj osušil to zakladnico goriva...

Toda washingtonska vlada je imela za prošnjo in za njene dokaze gluha ušesa. In tako doživljamo danes krizo, ki bi nam bila drugače prihranjena: krizo petrolejskih sankcij...

KLAVIR

Napisal
Josef Pasztor

Betka je spremila svojega zaročenca do vrat; tam sta zaljubljenca še malo postala, nasmehnila sta se drug drugemu — in tedaj je mladi mož nepričakovano vprašal:

»Nu, kaj bo zdaj s klavirjem, ljubica?«

»Metka ga ne da in ne da... Sprla sem se že z njo,« je odgovorilo dekletu.

»Saj vendar veš, kakšen dragocen spomin je klavir za naju...«

»Vem!« je nežno dejala Betka in se z očmi prešerno nasmehnila. Potlej je vsa srečna pobesila pogled in se prižela k fantu.

»Ob klavirju sem ti ljubezen razodel... Tista minuta mi ostane v večnem spominu... Že zdavnaj prej sem te ljubil, toda — saj veš — nisem se upal z besedo na dan...«

»Ti norček, ti!«

»Znabiti bi ne bil nikoli izpregovoril, da mi nisi takrat ta-

ko prekrasno in pristrčno zaigrala Schubertove »Podoknice.«

Lepo dekletu se je še tesneje prižela k zaročencu.

»Še bom poskusila! Z Metko in z mamo bom govorila, čeprav nimam mnogo upanja...«

Ločila sta se; Betka se je vračala po vrtni poti k hiši, ko sta pravkar zavili okrog opla mati in sestra. Ustopila se je pred njiju in dejala:

»Janko hoče po vsaki ceni klavir.«

Metka je odrezavo siknila:

»A tako? Kupit naj si ga gre!«

»Ne gre za klavir na splošno, prav za ta naš klavir gre! Sicer pa, kaj bo le Metka s klavirjem? Kolikorkrat je morala igrati nanj, je pretakala solze od togote. Brez klavirja ji bo doma gotovo prijetneje!«

Tedaj je še mati stresla z glavo.

»Ne boš! Klavir mora ostati pri hiši. Včasih, ko je večerna družba že sita obiranja in modrovanja, tedaj je najprijetnejše razvedrilo klavir!« In nekam sanjavo je pripomnila: »In tudi sicer... Lepi spomini me vežejo na ta klavir... Vajin oče me je takrat zasnubil, ko sem mu z

vso pristrčnostjo zaigrala njegovo najljubšo pesem...«

Betka je prišla mater za roko. Pobesila je glavo in tiho dejala:

»Mama, pri meni ni bilo nič drugače... ko sem Janku mehko in toplo zaigrala Schubertovo »Podoknico«, mi je izpovedal svojo ljubezen... Zato, mamica, bi tako rada imela klavir!«

Mati je pogladila Betko po licih:

»Naj vam bo! Vzemita ga. Metka bo tudi brez klavirja prestala...«

Lepega dne se je Betka preselila s klavirjem vred v Jankovo hišo.

Čas je tekel svojo pot — in ko je minilo leto, je vokal v zibelki mali Janček.

Tedaj je nekoč obiskala babica svojega vnučka — pa ji je nenadoma obvisel pogled na klavirju. Vprašala je Betko:

»Zdaj pa redkokdaj igraš, kali?«

Betka, z novorojenčkom v na-

ročju, se je presrečna ozrla k materi in rekla:

»Sleheri dan igram... Zakaj vprašuješ, mama?«

»Nu, kar tako! Misliha sem, da si z malim preveč zaposlena...«

»O Bog, človek si pač mora utrgati kakšno minuto. Kadar se vrne Janko zbit in kasno domov, ga klavir očitno poživiti!«

Materi se je zarežala resna črta v obraz.

»Prav, prav; zdaj ti pač lahko kupi že nov klavir!«

»Mamica, za božjo voljo, saj veš, kako sva navezana na ta instrument!« je obupano vzkliknila Betka.

»Saj, saj! Toda vidva sta si že splela toplo gnezdece; Janko te ne bo zapustil, ko mu gre pa delo bolj po glavi ko ta šmenitani klavir!«

»Mamica; tako je vendar ti sočkrat prijetneje. Ali naj se mar zato, ker sem že mati, odrečem sleherni zabavi?«

Toda mati je vnovič povzela:

»Veš, Betka, po klavir moramo poslati. Metka ga potrebuje...«

Izvrsten je Dr. OETKER - ja glas, prodril je v najmanjšo gorsko vas!

Saj veš, da zahaja Lovro že celo večnost k nam, pa molči ko lipov bog. Zanima se že za Metko, o se prav pošteno, toda poguma bržčas nima. Moramo ga malo podrezati. S klavirjem bo šlo, kaj meniš?«

»Razumem,« je žalostno prikimala Betka. »Midva naj se torej ločiva od klavirja? Naj bo, toda samo dotlej, da se Metka poroči!«

Mati se je poslovila. Betka je porinila voziček z otrokom v spalnico in stopila h klavirju. Listala je po notah, dokler ni našla Schubertove »Podoknice«. Prisionila je note ob stojalce in udarila nekaj taktov. Zdajci je pa prenehala, zakaj z vrta je zaslišala moške korake. Ročno je stekla v predsobje in širom odprla vrata, potlej se je pa po prstih splazila nazaj h klavirju in nežno zaigrala »Podoknico«.

Sladka, pokojna zasanjanost je objela njeno dušo — in mislija je na čase, ko je bila še nevesta. Srce ji je poskakovalo od sreče, ko je vstopil njen mož.

Ze koj pri vratih jo je pozdravil:

»Pozdravljena, Betka! Kaj bo pa dobrega za večerjo?«

Kaj beremo in slišimo drugod

Kratke zgodbe in zanimivosti od vsepovsod

Novi prezident č. S. R.

s. w. Pariz, decembra.

Par tednov je tega, ko je neki francoski politik govoril v Ženevi s tedanjim zunanjim ministrom in sedanjim predsednikom češkoslovaške republike dr. Edvardom Benešem.

»Ne morete si misliti,« mu je dejal, »kako vas, gospod minister, vsa Francija pozna in ceni!«

»Res?« se je nasmehnil dr. Beneš. »In vendar zna komaj en Francoz na vsakih tisoč pravilno izgovoriti moje ime!«

Francozi ga namreč pišejo »Beneš« in izgovarjajo »Benese«, a ne Beneš. Če bi hoteli njegovo ime prav izgovoriti, bi ga morali pisati »Bénéche«.

Dr. Beneša je neki odlični francoski romanopisec takole karakteriziral:

»Prožen je ko Briand, previden ko Chamberlain, stvarer ko Stresemann, patriot ko Pilsudski, drzen ko Kemal, mladosten ko Mussolini...«

Svojo mladostnost si je novi češkoslovaški predsednik ohranil s smotno gojivjo sporta: saj je dr. Beneš brez dvoma prvi nogometaš, ki je postal poglavar svoje države.

Zimski in poletni ljudje

Neki humorist je odkril, da se je več narodnih voditeljev rodilo v vročem letnem času, in je iz tega brž dognal, da smemo ljudi deliti v dve kategoriji: poletne in zimske.

Po njegovem spadajo vsi dinamični, dobrovoljni, divji, vihravi, široki, oblastni, bojeviti in mrtvo-udni ljudje, dalje podjetni značaji na splošno, kakor veliki bančniki, sposobni upravitelji in pustolovci, ter stremuhi v kategorijo poletnikov. Zgledi: Cezar, Napoleon, Poincaré in Mussolini.

Zimski tip so pa blagi, plahi, sanjnavi in miroljubni ljudje in kritični duhovi. Zgled: Kristus; vsi vemo, da se je rodil 25. decembra. Če ta teorija drži, si pač ne moremo boljše želeli, kakor da naj bi se v bodoče vsi ljudje rodili sredi najhujše zime. Potem bo vladal na zemlji večni mir. Z. N.

Zakaj je Aljehin izgubil?

q. w. Amsterdam, dec.

Šahovski svetovni prvak dr. Aleksander Aljehin je moral prepustiti svoj naslov holandskemu profesorju Euweju.

Več ko mesec dni je trajala bitka v vseh mogočih holandskih mestih in letoviščih, a le malo jih je bilo, ki bi bili prisodili novemu šampionu zmago nad genialnim Rusom. Osem let je bil Aljehin najboljši šahist sveta — in zdaj čez noč nič več?

Prvaki prihajajo in odhajajo, drugi, boljši, pridejo na njihova mesta. Takšen je zakon narave in tudi Aljehin bi se mu moral prejšli slej ukloniti. Le zdaj še ne; še zmerom je Aljehin boljši od no-

vega svetovnega prvaka, še zmerom bi moral biti on prvi šahist sveta in ne Euwe. A zakaj ni več?

Nepriistranski poznavalci naj odgovore: medtem ko je Aleksander Aljehin užival na matchu whisky in schiedam (silno močna holandska alkoholna pijača), je Euwe pil navadno vodo s sladkorjem...

Aljehinova žena — bivši šampion je že v četrto poročeno — je z ženskim instinktom prva zaslužila, kaj čaka njenega moža. Rotila ga je, naj vendar opusti brivovec in se strezni, drugače bo po njem: zaman. V svojem obupu se je obrnila do njegove tretje žene po pomoč. A čeprav ima le-ta kot nekdanja Aljehinova manažerka in prirejevalka njegovih šahovskih matchov še zmerom velik vpliv nanj, tudi njena beseda ni zalegla.

In tako je Aljehin prezgodaj izgubil šahovsko krono. Euweju samemu bi bil najbrže še kos, Euweju in brinovcu ne.

Misterij angleškega premoga

s. o. London, decembra.

Kdo nam bi znal razvozlati problem, ki ga zadaja statistika britanskega izvoza?

Leta in leta je že — kar se premoga tiče — Italija kupec št. 2 na Angleškem. Toda zaradi sankcij je italijanski nakup premoga padel v letošnjem novembru na 36.304 tone (lani v novembru 389.410 ton).

In vendar je celotni izvoz premoga z Angleškega prejšnji mesec še zrasel! To skrivnost si lahko razložimo le s tem, da je v letošnjem novembru Egipt kupil trikrat toliko premoga na Angleškem kakor lani, namreč 268.651 ton (lani samo 80.477 ton).

Angleške ladje v Sredozemskem morju žene petrolej, torej ta povisek ne gre na njihov rovaš. Nekaj drugega je po sredi: Egipt leži na poti iz Italije v Abesinijo...

(»Daily Express«)

Najnovejša iz Nemčije

r. n. Pariz, decembra.

Hočete poslušati najnovejšo anekdoto, ki si jo na Nemškem pripovedujejo na uho? Evo je!

General Goering je prišel na inspekcijo v Poruhrje. Pri obhodu velike tovarne je ustavil nekega delavca in ga ogovoril:

»Povej, kamerad, ali je med tvojimi tovariši še dosti kristjanov?«

»O, še dobra polovica, gospod minister.«

»Hm... Pa komunistov?«

»Kaka četrtna, gospod minister.«

»Glej, glej! Po tem takem nimate nič več socialistov?«

»Pač, gospod minister, četrtnina jih še bo.«

»Kaj si rekel?« je zarjovel Goering.

»Torej ni med vami nobenega nacionalnega socialisti?«

»Pač,« je plaho zajecjal delavec.

»Nacionalni socialisti smo vsi!...«

(»Journal«)

Takt »boljše« družbe

g. k. Nica, decembra.

Nekdanja slavna filmska igralka Nataša Rambova, vdova še slavnijejšega zvezdnika Rodolfa Valentina, je sklenila prodati svoj gradič blizu Juan-les-Pins na francoski rivieri. Po smrti svojega prvega moža se je bila spet poročila in je živela daleč od bučnega vrvenja velemest in razkošnih kopalšč.

Zdaj pa tega življenja ne vzdrži več. Ne da bi se bila naveličala grajske samote! Le tega ne more več prenašati, da bi zmerom prihajale na njen grad »odlične« dame z vseh vetrov in jo prosile, naj jim pokaže sobico, ki je v njej živel pokojni Rodolfo Valentino. A ko bi bilo samo to! S seboj prinašajo cele gore šopkov (in ona naj potem čedi za njimi!), dotikati se hočejo njegove obleke, sedeti na njegovem stolu — skratka vse, kar pride na um le ženskam, ki ne vedo, kam bi s časom in denarjem.

Tega življenja Nataša Rambova ne prenese več in zato je svoj gradič prodala, čeprav se je s težkim srcem ločila od spominov svojega oboževanega moža.

»Dva človeka na svetu sta preveč...«

×s. b. Pariz, decembra.

Redarska patrolja je nedavno našla v okolici Pariza eleganten prazen avtomobil. Na sedezu je bilo pismo s podpisom ravnatelja Dujardina: »Dva človeka sta preveč na svetu. V mojem stanovanju bo našla policija nekaj zanimivega. Jaz grem pa v smrt.«

Redarji so takoj odšli v razkošno stanovanje ravnatelja Dujardina. Tam so gorele vse luči in vsa vrata razen v kopalnico so bila odprta na stežaj. Ko so policisti vdrli v kopalnico, so našli v kadji — mrtvo mlado žensko. Okrog vratu je imela še vrvc, s katero je bila zadavljena.

Dujardin je živel s svojo mlado ženo v srečnem zakonu; baš zato je ta zakonska žaloigra tako nerazumljiva. Policija misli, da je Dujardin umoril svojo ženo, samomor si je pa izmislil samo zato, da bi ubežal roki pravice.

Ravnatelja Dujardina še do danes niso našli ne njegovega trupla.

Smrt pred oltarjem

×p. e. Bukarešta, dec.

Romunski listi poročajo o nenavadnem dogodku, ki se je pripetil v Kišenju.

Pred nekaj dnevi bi bila morala biti poroka trgovca Dimitrija Dumbrave z mlado Marijo Pavelčukovo. Zaročenca sta določeni dan res stopila pred oltar, kjer ju je že čakal duhovnik. Ko je le-ta vprašal ženina, ali res želi zvežati svoje življenje z življenjem svoje neve-

Današnja številka obsega 10 strani. Prihodnja številka »Družinskega tednika« izide v torek 31. decembra.

ste, se je Dumbrav prijel za srce in telebnil po tleh.

Takoj poklicani zdravniki so mogli ugotoviti samo še smrt.

Duhovnik je izjavil, da zakon ne more biti veljaven, ker je ženin umrl, še preden je izgovoril besedo »Dac«.

Marija Pavelčuk je po tej nepričakovani tragični smrti svojega ženina dobila živčni šok in so jo morali odpeljati v sanatorij. Zdravniki se boje, da se ji ne bi zaradi hudega duševnega pretresa omračil um.

V Romuniji mnogo govore o tem dogodku. Stvar je tem žalostnejša, ker sta bila Marija in pokojni Dumbrav že dolgo zaročena, a sta morala zaradi slabih denarnih razmer odlagati poroko iz dneva v dan. Pred kratki se je Dumbrav vendarle denarno nekoliko opomogel in se je odločil za poroko. Usoda je pa hotela, da je umrl, še preden je okusil zakonsko srečo.

Temeljita vzgoja

n. n. London, decembra.

Nekaj mesecev je tega, kar je angleški parlament izglasoval zakon o šolanju mladine: po tem zakonu ne sme noben šolar hoditi v šolo dalje ko pet kilometrov. Po vsej državi so morali po objavi tega zakona spraviti šolske zadeve z njim v sklad.

A kaj naj počno trije otroci škotskega pastirja Jamesa Mac Kaya, ki so doma v hribih sutherlandске grofije? Kaj naj store, ko ni pet kilometrov na okrog niti sledu o kakšni šoli — kaj pet kilometrov, še deset kilometrov daleč ni nobene!

Zakon je zakon. Otroci imajo pravico do šolskega pouka. In zato mora država hočeš nočeš zgraditi pastirjevim otrokom vsaj zasilno hišico s tremi razredi, za vsakega otroka po enega.

Kdo izmed nas se neki more postavljati s toli imenitno šolo kakor potomci vrliga škotskega pastirja, ki imajo — čeprav siromaki — vsak svojega učitelja izključno samo zase?...

Vprašanje in odgovor

»Kaj bi storili, če bi bili izvoljeni za poslanca?« je te dni vprašal ugleden londonski tednik svoje čitatelje.

Odgovor je poslal tudi neki nezaposlen delavec: »Zahvalil bi se ljubemu Bogu, da mi je priskrbel toli dobro službo.«

Najljubosumnejši mož

×q. b. Bombay, dec.

V Britanski Indiji, v mestu Solapuru živi najljubosumnejši človek na svetu. Mož je oženjen, a njegovo zakonsko življenje je zanj in za njegovo ženo vprav nezno. Kadar odide na delo, uklene svojo ženo v verige, da se ne more nikamor ganiti. Te »navade« mu ne more nihče izbiti iz glave, najmanj pa njegova žena.

Sosedom se je uboga žena smilila, zato so nekega dne zadevo prijavili sodišču. Brezsrčni Indijec je moral plačati veliko denarno globo, zraven pojde pa še sedet. Tako bo žena vsaj začasno rešena verig. Vprašanje je le, ali bo krutega Indijca kljub prestani kazni minila ta preklicana ljubosumnost.

»Premisli, Ernest,« je dejala svojemu možu, »kakšno srečo sem imela. «Grem ti po cesti in nenadoma najdem zastavni listek za kožuh. Samo dvajset pengov stane! Pojdi, prosim te, v zastavljalnico in reši to dragoceno. Samo pomisli, kako poceni zimski plašč bom imela!«

Gospod Radovan je takoj stekel v zastavljalnico in izkupil kožuh. Kar čudil se je! Tako krasna stvar pa kar zastonj!

Zgodilo se je pa nekaj čudnega. Povedati vam moram, da je imei gospod Radovan čedno prijateljico. Sizi ji je bilo ime; in tej Sizi si je odnesel kožuh v dar. Ljubica ga je od prekipevačje hvaležnosti kar obsula s poljubi.

»Draga Vilma,« je povedal Ernest doma svoji ženi, »ogledal sem si tisto zajčevino. Še počenelega groša ni bila vredna. Pri vsem tem sem imel pa še srečo: kar na lepem me je nekdo dregnil v rebra in me poprosil, naj mu prodam vsaj zastavni listek, če že sam ne maram izkupati kožuha. La ne boš ostala brez najdenine, evo ti tistih dvajset pengov!«

Nežno svilen bluzo
pere LUX
hitro in brez truda.

LUX
nikoli odprti
pristen samo v tem zavitku

Hitler in Rdeča kapica

I. o. Amsterdam, dec.

Bilo je v nekem otroškem vrteu v Berlinu. Učiteljica je poklicala malo Gretchen in ji rekla, naj pove zgodbo o Rdeči kapici. Gretchen je pripovedovala:

»...in ko je stopil grdi veliki volk v babličino sobo, jo je pozdravil in dejal: 'Hell Hitler, babica! Prinesel sem vam vina in slaščice!«

Še Napoleon ni plačeval dolgov

×p. e. Pariz, decembra.

V francoskem mestu Bayonnu je pred kratkim umrl neki star restavratorec. Med njegovimi družinskimi listinami so našli neki porumenel papir: Potrdilo s svojerocnim podpisom velikega francoskega cesarja Napoleona I. Na potrdilu se bere, da je cesar ostal restavratorec dolžan dva litra vina.

Ker je potrdilo ostalo v rodbini, katere člani se že od pamtveka ukvarjajo s tem poklicem, je skoraj gotovo, da ni cesar tega dolga nikoli poravnal. Zadolžil se je bržčas v mladih letih in ko je postal cesar, je na to malenkost najbrže pozabil. Po francoskih zakonih je ta dolg vsekako zastarel.

V par vrstah

Hvaležni sošolci. Na neki praški šoli so morali neki razred zapreti, ker se je pojavila davica. Učenci tega razreda so zbrali nekaj denarja in kupili obolelemu tovarišu dve lepi knjigi — iz hvaležnosti, ker jim je priskrbel nekaj pouka prostih dni.

Četrt milijona poročnih prstanov so darovali prebivalci italijanske prestolnice prejšnjo sredo v fond za gospodarski odpor proti sankcijam.

Beneš — levo krilo. Novi češkoslovaški prezident je bil pred 30 leti aktiven nogometaš v praški »Slaviji«. Odbornik madžarske nogometne zveze Friderik Minder trdi, da je bil dr. Beneš v letih 1902 in 1903 odlično levo krilo; v tistih časih je bilo malo nogometašev, ki bi tako dobro igrali kakor sedanji poglavar češkoslovaške republike.

Čemu trpeti?
Za 1 DINAR
tableta Aspirina in bolečine ni več! Kot zaščitno pred ponaredbami nosi vsaka tableta Aspirina utisnjen Bayerjev križ.

ASPIRIN
Ogleda je registrirano, vseh 5. št. 1122 od 19. VIII. 1935

Mlada ženka ga je strmo pogledala in prenehala igrati. Njene vzvišene ubranosti je bilo konec.

»Klavir si igrala?« je vprašal nebrzično mož. »Kaj pa sinek?«

»Spi,« je odgovorila Betka. Vstala je in zaprla klavir.

»Veš, bili smo v Babjem klanecu...« je začel Janko svoje pripovedovanje. Na dolgo in na široko je govoril o popoldanšnjih opravkih.

Ko je končal, je odšla Betka žalostna v kuhinjo.

Sele po večerji je možu povedala, da bo mama poslala po klavir. Janko je samo skomignil z rameni.

»Ga bodo že spet vrnil!« Samo to — in nič več!

Nekaj tednov kasneje se je Metka vsa srečna prismejala k Betki.

»Lovro me je zasnubil!...«

Betka je objela sestro.

»Ali je spet klavir pomagal?« je pomembno vprašala.

Metka se je glasno zasmejala.

»Narobe... Sama sem bila doma in čakala Lovra. Ko je prišel, sem sedla za klavir in za-

čela igrati. Nu, takrat bi ga bila morala videti! Približal se mi je in mi globoko in energično pogledal v oči.

Metka, tak nehajte že s tem razbijanjem! Pametna, dobrosrčna in lepa deklica ste. Čutim, da sva drug za drugega ustvarjena... Ne zamerite, toda ne bi želel, da bi se moja žena mučila s klavirjem...'

Vidiš, tako je bilo. Toplo in globoko sva si pogledala v oči. Potlej sem se naslonila v stolu nazaj in se na glas zagrohotala.

»Metka, ne smejte se mi vendar, ko vas imam pa tako rad!...«

Od smeha sem imela vse solzne oči. Ko sem pa videla, da je Lovru hudo resno pri srcu, sem se zbalala, da me ne bi napak razumel. Prijela sem ga za roko in srečna vzkliknila:

»Hvala vam, Lovro; parieten, dober in ljubezniv mož ste. Če bi vedeli, kako nerada tolcem po klavirju...«

Potlej se je še on nasmehal in me ljubeče objel...'

Metki so lica kar žarela. Ne-

Za god in praznik mati dobro ve, otroci se Dr. OETKER-jevih kolačev vesele!

kam zasanjano je gledala predse, potem je pa vsa blažena rekla svoji sestri:

»Klavir si lahko kar spet odneseta!«

Njen kožuh

Madžarski napisal
Zoltan Simon

Gospo Vilmo Radovanovo je mož zanemarjal. V njeni zapuščenosti jo je tolažil gospod Zlatožilnik. No in ta gospod Zlatožilnik je nekega dne kupil lepi gospe Vilmi prekrasen kožuh za petnajst tisoč pengov.

Gospa Vilma je na tihem modrovala, da bo tak dragocen kožuh zbudil doma dosti preveliko pozornost, zato si je izmislila svojevrsten trik. Odnesla je kožuh v zastavljalnico. Tam so ji ponujali tristo pengov zanj, toda ona se je zadovoljila z dvajsetimi.

Kaj bo iz ljubezni?

Napisał André Maurois

Kaj bo iz ljubezni? Sleherno prerokovanje bi bilo piškavo. Lahko pač naštejemo nekaj činiteljev, ki ne bodo izgubili svojega vpliva. Verjetno je, da se bo razmerje med obema spoloma čedalje bolj izenačilo. Telesna moč ne bo pomenila nič več. Najmogočnejšim strojem lahko današnji dan streže slabotna ženska, celo otrok. Vse-povsod mehanske sile nadomeščajo telesne. Saj vidimo sleherni dan, da žene same šofirajo. Če bomo kdaj spet doživeli vojno, bodo ženske lahko tudi topove izstrelile in odprle zaklopke na jeklenih posodah s strupenimi plini. Ženske umirajo prav tako kakor moški; biti se znajo kakor moški, zakaj ženska s samokresom v roki je močnejša od najmočnejšega boksača. Njene duhovne sile se sproščajo, skušajo se z moškimi izenačiti. Na univerzah študirajo iste predmete kakor moški, kruh si služijo v istih poklicih.

Kakšne bodo torej posledice zastran ljubezni? Razmerje med moškim in žensko je v davnih časih temeljilo na surovem podjarmljenju, na zaslužjenju ženske. Zelja po vladanju je pa v teku stoletij rodila v ženski orožje: koketerijo, dopadljivost; s pomočjo pesnikov in umetnikov se ji je posrečilo zgraditi lik viteške ljubezni, vdane ljubezni moškega do ženske. Dolga, dolga stotletja so se ženske uspešno borile s tem svojim orožjem, da so si močne može ovile okrog prstov; zakaj močni mož jim je bil varno zavetje. V novejšem času so si pa s svojim orožjem priborile bogate može; danes je važnejše od telesne moči gospodarska svoboda.

Žena današnjih dni pa ni več gospodarsko odvisna od svojega moža. Zato je tudi njena potreba po možu mnogo manjša. Ker se lahko sama hrani in brani, išče vse bolj nekakšne enakosti v ljubezni, ima torej popolnoma prosto izbero. Zato tudi ne mara več priznati starih moških načel, ki so zlasti v Evropi do današnjih dni še zmerom v veljavi: ženina nezvestoba je zločin, moževa malenkost!

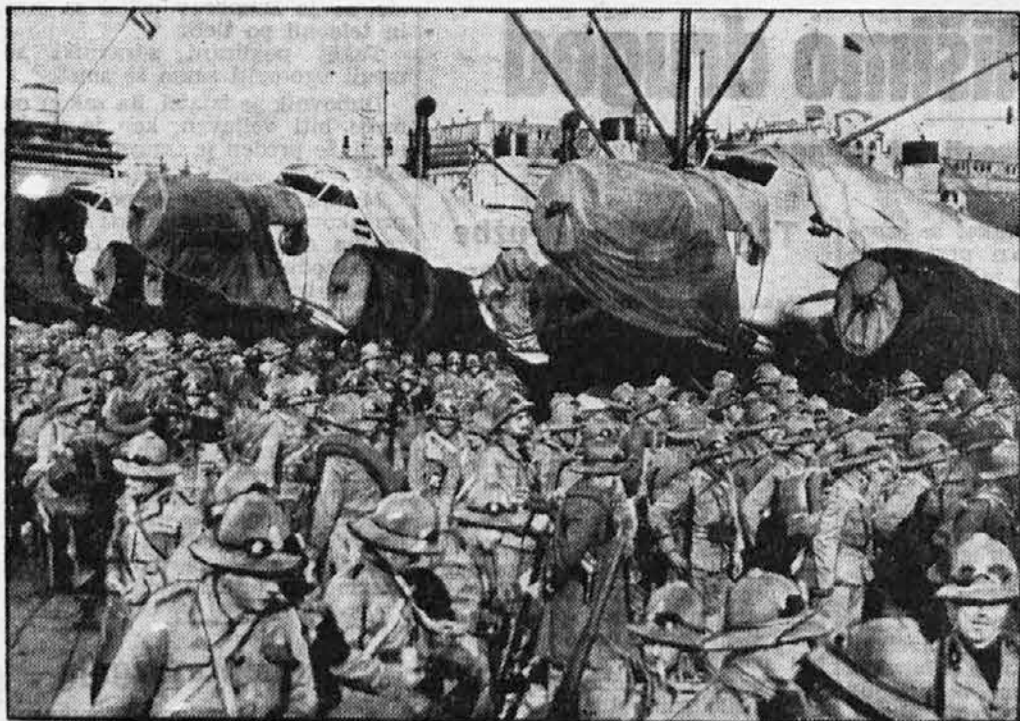
Mnogo mladih duhov je terjalo smrt romantične ljubezni. Vprašam se, ali imajo prav. Saj bi človeštvo utrpelo toliko nepreračunljivih tvornih sil, ki jih vprav romantična ljubezen zbuja v človeku. Umetnosti bi odklenkalo; saj so prav gotovo ona dejanja največja, ki jih je navdahnila ljubezen. Skoraj vse naše zapadnjaške šege slone na spoštovanju ženske in na socialnem sistemu, zgrajenem na ljubezni.

Ze današnji dan lahko trdimo, da se je mnogim mladim ljudem, ki so zavrgli romantično ljubezen, zagnusilo življenje in je globoka žalost objela njihovega duha. Ni ga življenjskega motiva, ki bi nadomestil to prečudno zmes čutnega poželenja in duhovne zlitosti. »Čutno poželenje,« pravi Marcel Proust, »ima prečudno moč, da nasti duha in postavi pravnostnemu življenju trdne opore.« (g. i.)*

Svetilko je privezal svoji kravi za rep neki nemški kmet, da je ne bi na cesti povozil avto, kakor se je zdajne čase že večkrat zgodilo. Njegov zglede so začeli posnemati še drugi.

Revmatične bolečine, giht in išias

odstranijo »Nibo« tablete. Zakaj bi trpeli bolečine revmatizma, gihta in išiasa, ko to ni potrebno. Vzemite še danes »Nibo« tablete Mr. Bahovec, ki vam odstranijo muke. Enako se »Nibo« tablete uporabljajo kot izvrstno sredstvo pri boleznih vsled prehlada, pri hripi, bolečinah v boku, pri glavni in zobobolu. Zahtevajte v vseh lekarnah samo prave »Nibo« tablete Mr. Bahovec v originalnih steklenicah 20 tabl. za Din 20— ali pa 40 tabl. za Din 34— z napisom proizvajalca: Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana, ki vam na zahtevo brezplačno pošlje obširno poučno brošuro za bolnike. R. S. br. 17816, 17979/18., 24., 29., VI. 35.

Čete za četami v Abesinijo

V Napoliju so se te dni vkrcaj v Vzhodno Afriko inozemski Italijani, ki so se prijavili kot prostovoljci v abesinsko vojsko. Obenem je takrat odšel v Afriko tudi transport letal.

Kraljica kupuje za Božič

Angleška vladarka inkognito v londonskih trgovinah

g. i.* London, decembra.

Angleška kraljica je ukazala, da morajo v kraljevski palači popolnoma izprazniti tri sobane in postaviti vanje dolge mize in visoke omare, zakaj v te omare in na te mize pridejo božična darila, ki jih kraljica že zdaj nakupuje.

Kraljica Mary kupi namreč vsa darila res sama. Ze nekaj tednov pred Božičem si ogleduje londonske trgovine, da izbere v njih letošnje novosti.

Angleški kralj je nekoč dejal na nekem ženskem zborovanju: »Kraljica je najboljša mati na svetu. Sama zna najmanj tako dobro nakupovati kakor katerakoli druga gospodinja; kar se tiče razgledovanja po trgovinah, pa ne poznam žene, ki bi ji to napravilo večje veselje.«

Sicer pa vedo vsi člani angleške kraljevske družine, da hodi kraljica najrajši po »neznanih in malo obiskovanih trgovinah«, zakaj tam stakne zmerom kakšen »priložnostni nakup«, ki ga potem ponosno pokaže svojemu kraljevskemu možu in prvorojencu, waleškemu princu.

Starinar, ki je hotel kraljico opehariti

Nekoč je hotel neki starinar prodati kraljici nekaj zmazek za pristen original. Kraljica je pa povtorbo pri priči izpregledala. »Zdi se mi, da ste od stroke,« je dejal prodajalec. »Saj bi mi lahko to že prej povedali!« Potem je pa zaupno pripomnil: »Če poznate kakšne dobre kupce, kar s seboj jih pripeljite. Današnji dan so kupčije tako slabe, da vam prav rad odrinem nekaj odstotkov posredovalnine.«

Kraljica se je prijazno nasmehnila in kupila nekaj redkosti, ne da bi bila le z besedico izdala, kdo je. Ko je doma pripovedovala ta doživljajček, se je vsa kraljevska družina od srca nasmejala.

»Saj ti zmeraj pravim, mama,« je menil waleški princ, »da bi bila najboljša trgovka v vesoljnem angleškem kraljestvu!«

Kraljica ima vrhu tega izredno dober okus, zna pa tudi vsak predmet točno precentiti. »Nikar ne kupujte tega za svojo punčko,« je nekoč svetovala neki mladi gospe, ko se je mudila v neki predmestni trgovini. »Pri X. sem videla nekaj prav srčkanega, pa še cenejše je.«

Njega dni je pri božičnem nakupovanju spremljala kraljico njena hči princesa Mary; zadnje čase, odkar je princesa postala vikontesa Lascelles in še mati povrh, hodi pa kraljica kar na svojo pest okoli. Po navadi se vozi z avtomobilom, včasih jo pa tudi peš mahne in se od sile rada pomeša med preprosto občinstvo. Čeprav jo ljudje spoznajo, noče nihče pokazati, da ve, koga je srečal.

Kadar kraljica kupuje darila za Božič, ima polne roke dela. Saj ne kupuje samo daril za svojo družino in za uslužbence kraljevske hiše, temveč tudi darila za svoje osebne prijateljice in za prijatelje in prijateljice svojih otrok. Ti že vedo, zakaj prepučajo materi to delo!

Prav tako pa mora kraljica nakupiti še na tisoče dobroteljskih daril. Kraljica prične z nakupovanjem že sredi novembra. Sleherno jutro odide od desetih iz palače in se vrne komaj ob enih, pogosto pa odide v mesto še popoldne. Zmerom pazi na to, da so njena darila ne samo lepa, temveč tudi praktična in da jih obdarovanci lahko res s pridom rabijo. Kraljica ne mara luksusne robe. Najrajši daruje kakšne tople copate, gorko pidžamo, velik šal, mehko odejo, nekaj metrov blaga, rokavice itd.

Za otroke niso kositrni vojaki

Otrokom seveda ne daje takih stvari. Zanje so igrače, take igrače pač, ki so hkratu poučne in zabavne. Kositrnih vojakov, topov in drugih takih vojaških reči nikoli

ne kupi. Še celo tovarnarjev ne mara, ki tako šaro izdelujejo. Pogosto se zgodi, da odide kar sama k njim in jim prigovarja, naj rajši izdelujejo pastirčke, ovčice ali kakšne druge igrače.

Angleški kralj je celó sam napravil načrte za otroške pristave in kmečke hišice. Ko so jih tovarnarji izdelali in jih ponujali v trgovinah naprodaj, jih je kraljica menda največ kupila. Zlasti se kraljica zanima za lesene, kositrne in platnene živalce, seveda samo tedaj, če so lepo in naravno izdelane.

Kraljica po navadi sproti plačnje, zlasti če ne želi, da bi trgovci vedeli, s kom imajo opravka. Zgodi se tudi, da si odnese zavitke kar sama do avtomobila, običajno pa naroči v trgovini, naj ji pošljejo kupljeno blago domov. Joj, kako usupne včasih kakšna blagajničarka, ko vpraša nakupovalko za ime in naslov!

Vsi bi hoteli kraljici postreči

Premnogokrat se je že zgodilo, da je presenečeni blagajničarki padel kar svinčnik iz roke, ko je izvedela, da ima opravka s samo kraljico. Toda kraljica jo skuša v svoji dobroti kar hitro potolažiti, in jo prijazno vpraša po tem in onem: »Ali ste v svoji službi zadovoljni? Ali imate dovolj plače? Ali ste srečni?« Vsa ta vprašanja so tako preprosta in dobrotna, da se prodajalec ali blagajničarka hitro opogumita in spremi kraljico vsa srečna do avtomobila, venomer ji zatrjuje, da ne bosta nikomur povedala, kakšna čast ju je doletela. Šele opoldne, ko odhajajo nameščenci iz trgovine, se prične šepetanje na vse strani: »S kraljico je govorila! Pomisli, takšna čast!«

In zdi se, da je na obrazih vseh teh ljudi zapisana ena sama želja: nekoč, nekoč samo naj me doleti ta sreča, da bom lahko kraljici postregel...«

Anekdote o znamenitih ljudeh

NAJPREJ HONORAR!

Budimpeštanski dopisnik velikega inozemskega lista se je zaljubil v neko lepotic, ki ni imela večje želje, kakor da bi se vsaj enkrat videla natisnjeno v časniku.

»Ser ga nedostopna oboževanka nikakor ni marala uslišati, jo je žurnalist sklenil presenetiti, zanašaje se, da jo bo morda le ganil. Napisal je srčkano zgodbo, namestu sebe je pa podpisal slavohlepno lepoticco.

Ze čez par dni je imel številko z objavljenim pripetkom v rokah. Brž je tekkel po rože in vse skup poslal ljubljenci, priložil je pa tole kratko sporočilo:

»Milostljiva! Kakor vidim, je v mojem listu izšel lep vaš prispevek. Pozdravljam vas kot svojo drago tovarišico!«

Zdaj se mi vendar ne bo več upirala, si je dejal iznajdljivi žurnalist in nestrpno čakal odgovora. In res mu ga ni bilo treba dolgo čakati. Ze drugi dan je imel dehteče pisemce v rokah. In v njem je bral:

»Dragi kolega! Veseli me, da vam je moja stvarca ugajala. Ko dobite od uredništva še honorar, mi ga prosim prinesite s seboj.«

ZVIJACA BABILONSKA KRALJICE

Herodot pripoveduje tole zgodbo o drugi babilonski kraljici Nitokridi:

Nad mestnimi vrati, kjer je prihajalo in odhajalo največ ljudi, si je dala kraljica napraviti nagrobnik, vanj so ji pa vklesali besede:

»Če bi bil kateri izmed babilonskih kraljev, ki pridejo za menoj, v denarni zadregi, naj odpre ta nagrobnik in si vzame iz njega toliko denarja, kolikor ga potrebuje. A le tedaj, ko bo v skrajni sili: drugače bi bil zločin.«

Nagrobnik je ostal nedotaknjen vse do kralja Dareja. Ta ga je dal pa odpreti, a glej: v njem ni našel ne zlata ne srebra, le kraljičino truplo, zraven pa tele besede:

»Če ne bi bil tako nenasitno pohlepen, ne bi bil nikoli kalil mojega posmrtnega pokoja.«

STRUPENI ŽURNALIST

Na neki zabavi je začel madžarski žurnalist Zsolt Harsányi v družbo nekoga ne baš mladega odvetnika, ki se je bil pred kratkim zaročil. Mladozaročenec kar ni mogel prehaliti svoje izvoljenke: »Kako ležna je, duhovita in ljubka ta plavalaska! Sicer je mnogo mlajša od mene, a prav to mi je všeč! Tako bom vsaj imel človeka, ki mi bo zatisnil oči.«

»Dvomim, da bi se vašigospo te posredilo,« je menil Harsányi. »Ne dvomim pa, da ne bi prišel kateri dober prijatelj in vam jih spet odprl.«

CLEMENCEAU

NA SMRTNI POSTELJI

Ko je Clemenceau ležal na smrtni postelji, ga je obiskal njegov stari prijatelj in sodelavec Mandel, da ga vpraša, kako mu gre.

»Oh, ljubi Mandel,« je vzdihnil Clemenceau, »tako čudno mi je pri duši. Sam ne vem, ali naj si želim življenja, da bi še poslednjič videl svoje ljubljeno morje — ali naj si pa želim smrti, da mi ne bo več treba gledati Leona Bluma.«

(Leon Blum je voditelj francoskih socialistov; kot zagrizenega internacionalna ga Clemenceau, prav tako zagrizen patriot, ni mogel živega videti.)

INTELIGENTEN »BEBEC«

Madžarski prosvetni minister Julij Wlassics je obiskal zavod za duševno zaostale otroke. Učitelj so otroke postavili lepo v vrsto, poleg njih so pa stali časniki in med njimi pesnik Ludovik Palagyi, ves zdolgočasen in zamišljen. Ko je prišel baron Wlassics do njega, je mislil, da ima pred seboj enega izmed gojencev, in ga je vprašal:

»Kaj pa vi delate?«
 »Pesmi,« je odgovoril Palagyi.
 »Katero verze ste že napravili?« je dalje vprašala ekscelencia.
 Palagyi je nekatere povedal.
 Nakar je baron Wlassics dalje gredeč pripomnil:
 »Za bebec je kar inteligentni!«

Današnji tip ženske

Neki francoski publicist piše v nekem ženskem časopisu o dobah, skozi katere je šla moderna ženska v zahodnih deželah.

V življenju današnje ženske igra ljubezen vse večjo in važnejšo vlogo ko nekoč. A vendar je ljubezen sama pri današnji ženski potisnjena v ozadje. Njej je odprt širši pogled v življenje; ljubi sicer intenzivneje, a temu ne pripisuje večlike važnosti.

Ker je že prišlo do te velike in važne izpremembe, je prav, da pogledamo, kje so njeni vzroki. Ko so se v dobi naših babic ženske pripravljale za življenjski boj, so se v resnici pripravljale samo na ženitev, ki je pomenila ženski obstanek — ureditev vseh važnih življenjskih problemov.

Danes pa temu ni tako. Vse bolj se krči število mož, ki bi bili voljni stopiti v zakonski jarem, in upi v poroko so vse manjši. Današnjim ženam pa ni edini cilj, ki se zanj bore, poroka; bore se za svoj obstanek.

Po vojni je zapadna ženska prišla do spoznanja, da je malo mož, ki bi ji bili vredni postati življenjski drugi. Število moških se ni zmanjšalo, pač pa se je zmanjšala možnost zasluzka in njihova sposobnost za vzdrževanje družane. Ženska je izprevidela, da se mora tudi ona vreti v ta življenjski boj za obstanek. Prirodna posledica tega je bilo novo spoznanje za današnje ženske: če je samostojna, more svobodneje in intenzivneje ljubiti, ne oziraje se na gospodarske in socialne razmere.

Nova doba nam je dala nov tip ženske: žensko, ki si sama služi svoj kruh. Prej so o vsem odločevali drugi ljudje in druge okoliščine.

Današnja ženska hoči biti neodvisna od svojega moža. X

Zgodovina »dopisov«

(XGE) London, novembra

»Dopisi in ženitne ponudbe« v časopisih niso danes nič novega. Prvi tak oglas je izšel v nekem londonskem listu že leta 1771. V tem oglasu je »ugleden gentleman« iskal zakonsko družico, »damo istih let in istih razmer.« Podobni oglasi so se na Angleškem bolj in bolj ponavljali in danes je ta rubrika za angleške liste najbolj dobičkanosna.

Francozi in Nemci so pa te oglase sprejeli z nezaupanjem. V Nemčiji je prvi oglas »Zenitve in poroke« izšel šele leta 1792, v nekem hamburškem listu. Oglas je obsegal 270 tiskanih vrst. V njem je mladi ženin svoji bodoči zakonski družici izpovedal malone vse svoje življenje. Povrh tega, kakopak, tudi svojih slabosti ni zamočal.

Moda je zanesla te oglase po vsem svetu. V Franciji, Angliji, Nemčiji in Italiji skušajo biti ti oglasi objektivni; fant, ki se ponuja v zakon, se v njih ne laže in ne precenjuje svojih sposobnosti.

Nekoliko drugačne so pa take ženitne ponudbe v vzhodnih deželah. Tako smo srečali zelo zanimiv oglas v rubriki »Zenitve in poroke« v nekem japonskem listu; tam piše neka mlada ločena Japonka:

»Lepa žena sem. Moji kodrasti lasje mi pokrivajo čelo ko oblak planine. Moj stas se zvija kakor vrba v vetru. Moje lice je bleščeče in sladko ko svilnati sijaj cvetk. Dovolj sem premožna in kadar ljubim, ljubim strastno in vdano. Če se čuti kateri gospod dovolj izobraženega in je dovolj bogat, bi ga bila pripravljena vzeti za moža. In ko bova umrla, bo na najinem grobu stal dragocen marmornat nagrobni spomenik, in besede bodo govornile: »Tu počiva najsrečnejši zakonci par.«

Osamljeni ljudje se mnogokrat poslužujejo teh oglasov v časopisih in po njih sklepajo zakonsko zvezo. Tu srečamo pogosto tudi grenko priznanje razočaranih mož in žena, ki so izgubili vero v ljudi; tak oglas jim je najbrže poslednji up, da se bo morda le od nekdaj, iz daljne dalje pojavil »oni pravi« ali »ona prava«.

Časi se izpreminjajo...

g. n. Newyork, decembra

Šest plesalk neke uspele revije, ki so jo predvajali leta 1905 v USA, je tehtalo vsaka po 60 kil. merile so pa po 162 m.

V isti reviji nastopa danes v istem gledališču šest plesalk, »težkih« po 56 kil in visokih 175 m.

Če pojde tako dalje, bo čez nadaljnih trideset let res prava trlica v modi — vsaj v gledališču...

Naša anketa o odpravi plodu

Naša sotrudnica gdč. Vera je govorila s 6 materami in dekleti, da Vam odkrije 6 ženskih src, razgrne 6 mnenj in poda 6 ženskih izjav o veleperetnem ženskem vprašanju

Uzakonitev splava v zrcalu socialnih razmer tistih, ki jih ta problem najbolj reže v meso

Zakon zahteva od matere, naj rodi otroke; ko je otrok rojen, država umakne roko od njega.

To je napotilo Jugoslovansko zdravniško društvo, da je na svojem rednem 18. kongresu v Beogradu razpravljalo o zakonitvi splava. Deset jugoslovanskih zdravnikov je referiralo; križala so se mnenja za zakonitve in proti njej, sklep je bil pa v glavnem naslednji:

Med ženami naj bi ločili dvoje, tiste, ki bi rodile in one, ki ne bi rodile.

Za te žene, ki naj bodo bodoče matere, so postavili na kongresu dve formuli:

1. ženi-materi naj se zjamčijo osnovni pogoji za življenje;

2. za žene-matere naj se vzgoje samo ona ženska bitja, ki imajo prvovrstne telesne, umske, нравstvene in nasledstvene sposobnosti; onim, ki bodo pristale na to, da bodo rodile otroke, jih hranile, negovale in vzgajale, naj se posveti vsa pozornost. Naj bo ta mladež, ki stopa v življenje res taka, da bo »na njej stal svet«. Bodoči narod naj bo nosilec težnj človeštva. Ostalim ženam pa, zlasti onim, katerih otroci bi bili dedno obremenjeni, bolnim ženam in ženam, ki živijo v velikem siromaštvu, naj bi se pa abortus dovolil.

Vprašanje splava je za današnje dobo boleča točka in hudo zadene baš one, ki so pri njem najbolj prizadete. Značilni so razlogi nasprotnikov legalizacije splava; po njihovem mnenju namreč legalizacija ograža interese države. V splavu vidi glavni vzrok padanje rojstev. Zmanjšanje porodov vodi k zmanjšanju prebivalstva, to pa k izumiranju naroda, k oslabitvi in končno v polom države.

Nasprotniki splava tudi trde, da odpravljajo navadno je one žene, ki beže pred materinskimi dolžnostmi in ki bi se nemoteno hotele udajati uživanju.

To so v glavnem razlogi proti legalizaciji abortusa. Zdravniki pobijajo te razloge z naslednjimi protirazlogi:

Vzroka o padanju rojstev ni iskati v splavu. Te vzroke je treba iskati v lahkomišelnem omejevanju porodov.

Da ne prepoved ne svoboda splavljanja ne vplivata na število porodov, je dokaz Sovjetska Rusija, kjer je abortus zakonit. Statistika nam pa kaže, da je število porodov kljub legalizaciji splava vedno na isti višini.

Posledica dovolitve splava ne bo — kakor se boje nasprotniki — povečanje abortusa in tudi ne bo vzrok padanja naroda, temveč bo znatno omejila brutalno mazaštvo in s tem rešila življenje premnogim ženam.

Neutemeljeno je tudi naziranje, da bi prebivalstvo po uvedbi zakonitega splava počasi izumiralo in izumrlo, saj so moč in veličina naroda njegove kvalitete in ne kvantitete.

Nadalje so zdravniki izjavili: Ko smo govorili o legalizaciji splava, nismo imeli v mislih bogatih žen, temveč one množico siromašnih, ki jim je splav edini izhod iz zagate. Naš cilj in naša naloga bodi, da ohranimo njihovo življenje.

Ne trdimo, da je zakonitost splava idealna rešitev tega življenjskega, socialno-medicinskega vprašanja, toda če se izbiramo med dvojnimi zlom, se bomo pač odločili za manjši.

In kadar bo za vsakogar dovolj sonca, potem ne bo treba govoriti o splavu ne o legalizaciji. Do zdaj je pa naša dolžnost, da preprečimo rojstvo onega, ki bo breme in kazen materi, rodbini in naposled tudi državi sami.

To so rekli zdravniki. Kaj pa rečejo naše žene?

Obupno je, kako veliko in sveto materinstvo žalostno propada, materinstvo kot temelj naroda in države, kot prošlost, sedanjost in bodočnost človeštva, krona življenja in življenje samo.

Ali niso ženske najbolj poklicane, da sodijo in potožijo o rani, ki prav njih najbolj skeli?

Poslušajmo tedaj njihove odgovore!

„Ko vidim otroka, bi ga pojedla...“

Kot sotrudnica »Družinskega tednika« sem čutila potrebo, da se z nekaj vprašanji obrnem na žene in dekleta in jih vprašam, kaj mislijo o vseh teh problemih. To se mi je zdelo temu važnejše, ker so o tem vprašanju v naših časopisih govorili v prvi vrsti samo zdravniki. Uzakonitev odprave plodu se mi pa zdi vprašanje, o katerem bi morale razen zdravnikov izpregovoriti tudi ženske, v prvi vrsti matere. Moj prvi obisk je veljal revni družini, ki jo preživlja ena ženska sama, ker njen mož nima službe.

Ko sem stopala proti periferiji Ljubljane, zaverovana sama vase, sem se nehote spomnila besed velikega moža:

»Ženska je slabotna, mati je močnaka. Teh besed nisem razumela nikoli — dolga doba je zabrisala v meni medli spomin. Danes so pa te besede ponovno oživele v meni.

Obiskala sem revno družino. Dobra ženica mi je pokazala pot do nje. Majhna, dokaj lepa hišica v bližini Ljubljane. Družina, ki sem jo iskala, je stanovala v kleti te hiše. Ko sem vstopila, mi je plašno zazrlo nasproti nekaj parov nedolžnih otroških oči. Oče je pestoval najmlajšega dečka. Po mojem pozdravu ga je posadil na ubožno posteljo in mi gostoljubno ponudil stol.

Zdaj sem se nekoliko razgledala po sobi. Majhno okence je dajalo medlo svetlobo, vendar sem razločila prav dobro vso navlako, ki je bila natrcana v tem ozkem prostoru.

Tri siromašno oblečene postelje — na njih naj bi spalo sedem ljudi — so bile tesno prislonjene druga k drugi. V desnem kotu sobe je stala železna peč. V majhnih loncih je vrela voda. Ob peči je stala lesena skrinja, na njej skrbno razvrščena glinasta posoda. Pet malčkov je lažno gledalo na prazno mizo sredi sobe.

Z veliko radovednostjo sem stopila k omari ob desnem zidu. Nekaj knjig je ležalo na njej. Pogledala sem naslovo.

Baizac: »Oče Goriot«.

Konstantin Fedin: »Mesta in letac«.

»Kdo čita te knjige?« sem vprašala.

»Moja žena in jaz.«

»Kje pa imate ženo?«

»Dela. Ona dela za nas vse. Če ne bi imeli nje, bi pomrli. Jaz sem brez službe. Ona pere in pospravlja pri neki boljši družini.«

Izrazila sem željo, da bi rada spoznala njegovo ženo, mater teh mirnih in otožnih malčkov. Mož je bil takoj pripravljen spremiti me do nje.

»Bom šel z vami k njej, samo počakajte, da nahanim svoje otroke.«

Bila sem radovedna, s čim in kako bo nahanil lažno deco, ker je v loncu na peči vrel samo krop. Kosilo je bilo kmalu pri kraju. Oče je dal vsakemu otroku kosček kruha. Ta skorjica je bilo njihovo kosilo.

Po poti sva govorila o umetnosti in književnosti. Pravil mi je, kaj mu je všeč in kaj mu ni všeč pri Fedinu. Ker sem knjigo slučajno poznala, moram reči, da je bila njegova kritika prav na mestu.

Tudi Jakopiča je poznal. Govorila sva o njegovih slikah. Potočil mi je, kako je reven in ubog, ker ni imel prilike, da bi se bolj izobrazil. In vendar sem se čudila izobrazbi tega skromnega zidarkega delavca.

V lepi vili sva našla njegovo ženo: prala je perilo v kleti. Ko sem zagledala to trudno, zgarano, nekako štiridesetletno žensko, me je obšlo spoštovanje do nje. Zdelane, krvavorede roke so begale s kosom mila po belem perilu. Na nizkem čelu so ji stale potne kaplje. Obrnela je makro roko v predpasnik in mi jo korajžno ponudila. Da bi zbudila zaupanje v tej ženski, sem se potrudila, napraviti kar najbolj prijazen obraz. Žena se mi je po nekaj uvodnih besedah razklenila. Njen obraz je sijal, glas drhtel. Govorila je o svojih otrocih.

»Mati sem. Ko vidim otroka, bi ga pojedla. Moje življenje je bolečina in trpljenje — in moje življenje je sreča in ljubezen. Ko sem bila služkinja, sem vedno iskala družin, kjer bi imeli otroke. Brez njih nisem mogla živeti. Nikoli v življenju še nisem srečala grdega otroka — vsi so lepi.«

Besede so tolke in udarjale s silo in močjo — govorila jih je mati. Zdaj sem razumela Hugojevo mater. Bilo mi je lepo in težko.

Človek, človek, dragi človek, kje iščeš Popolnosti? Ah! Stopi tja, v ono nizko klet, tam kjer garajo te rdeče roke.

Ni me pustila do besede. Hotela je izdavi iz sebe vse, in imela sem občutek, da mi je ta mala in velika žena hvaležna zato, ker mi sme govoriti o svojih zlatolasih malčkih.

Presenečena sem obstala, ko mi je pričela pripovedovati, kako vzgaja svojo deco.

»Pred leti mi je prišla v roke neka knjiga o Indijcih.« Imena se ni mogla spomniti.

Zdelo se mi je, da ima v mislih neko vzgojno knjigo. Čelo je nabrala v gube, prislonila roke ob boke in mislila.

Pomagala sem ji. Mimogrede sem izrekla naslov redke knjige »Filozofija Jogičev«. Čeprav se mi niti sanjalo ni, da bi jo žena z ljudskošolsko obrazbo poznala.

»Da, da, Filozofija Jogičev«. To sem čitala in ta knjiga je mnogo vplivala na mene. Po tej knjigi sem vzgajala svoje otroke. Ko so otroci moje desne in otroci moje leve sočede dobili škrlatinko, sem s svojo močno mislijo in nepremagljivo voljo obvarovala bolezn svojega otroka.«

V meni je raslo vse večje spoštovanje. Gledala sem jo in ona je gledala mene s svojimi ostrimi prodirljivimi očmi. Malo je obstala. Ali bo končala? Ne, Ne! Ni še vsega izšla iz sebe. Znižala je glas, sklonila se je k meni in z neko skrivnostjo izgovorila:

»Ali veste, da že v sebi vzgajam otroka?«

»Kako?«

»Ko ga nosim pod srcem, mu govorim in šepetam: in on me posluša. Iz njega se ustvarja človek. Ko je v meni, je samo moj, sliši samo moj glas — ko se rodi, mi ga hoče od-

§ 171

(Neposredna odprava telesnega ploda.)

Noseča žena, ki sama odpravi svoj plod ali dopusti drugemu, da ji to stori, se kaznuje z zaporom do 3 let.

V posebne lahkih primerih sme sodišče omiliti kazen po svobodni oceni, nezakonsko mater pa, če je sama odpravila plod, tudi oprostiti vsake kazni.

§ 172

(Posredna odprava telesnega ploda s privolitvijo noseče žene.)

Kdor da noseči ženi na njeno zahtevo ali z njenim pristankom sredstvo ali stori, da plod odpravi, se kaznuje s strogim zaporom.

Če stori to zdravnik, lekar, babica ali kdo, ki vrši to za nagrado, se kaznuje z robijo do 5 let.

Zdravnik ali babica se kaznuje z zaporom do enega leta tudi, če je započeto odpravljanje ploda dovrši ter o tem ne obvesti pristojnega oblasti v treh dneh.

§ 173

(Posredna odprava telesnega ploda zoper voljo noseče žene.)

Kdor da noseči ženi sredstvo za odpravo ploda ali ga sam uporabi proti njej brez njene volje, in gre plod od nje, se kaznuje z robijo do 5 let.

Če žena zbog tega umre, se kaznuje storilec z robijo najmanj 5 let.

Kaznovati ni zdravnika, ki pravilno povzroči noseči ženi ob predhodni prijavi oblasti po zdravniškem komisijskem mnenju prekinitve nosečnosti ali odpravi plod, da ji reši življenje ali odvrne neizogibno nevarnost za njeno zdravje, če to na noben drug način ni mogoče.

O ustanovitvi zdravniške komisije izda ministrstvo za narodno zdravje posebno uredbo.

§ 174

(Oglasi o abortivnih sredstvih.)

Kdor objavlja javno ali po tisku oglas, s katerim prikrito ali očitno ponuja, javno razlaga ali hvali izvestna sredstva ali orodje za odpravo ploda ali ponuja za to svoje ali tuje usluge, se kaznuje s strogim zaporom do 1 leta.

malček se zasmeje v svet široko in razumno.

»Vsak otrok je tak, kakršna sem bila jaz, za časa nosečnosti.«

»Kako si predstavljate družino brez otrok?« sem vprašala.

Ne da bi pomišljala, je dala hitri odgovor:

»Družina brez otrok je dan brez sonca.«

Prenehala je in se nekam otožno zasmejala.

»Mi smo ubogi; kadar nimamo kaj deti v lonec, zapojemo. Toda rodila bom toliko otrok, kolikor jih bo Bog dal. On bo skrbel zanje. Bog in jaz.«

Žena je rodila že sedemkrat. Dva otroka sta ji umrla. Zdaj ima pet dečkov.

»Kaj pravite o odpravi telesnega plodu?« sem vprašala.

»Otrok naj se rodi. Tički pod nebom ne sejejo in ne žanjejo, pa vendar živijo. Jaz imam samo tale par rok in vendar hočem roditi devet otrok. Zazelenelega otroka je laže vzgajati ko slučajnojnega.«

Spomnila sem jo majke Jugovičev. Moji opazki se je glasno zasmejala.

»Zakaj hočete roditi ravno devet otrok?«

»Zato, ker je devet otrok ženi v zdravje. Deseti otrok jo uniči in po njem navadno shira. In jaz moram zaradi svojih otrok dolgo živeti.«

»Kako pa živite s svojim možem?«

Pri tem vprašanju se je primaknila k meni, čisto zraven, in začela v tonu zaljubljenega dekleta:

»Moj mož je osem let mlajši od mene. Midva si samo dajeva. Najin zakon je srečen, veže ga vez ne-sebične ljubezni. Ljudje nama pravijo »tista dva, ki se imata tako rada.«

»Ah, in z vsakim rojstvom doživim svoje novo pomlad.«

Mati je končala in utihnila. Zdelo se mi je, da jo je dolgo pripovedovanje utrudilo. Pričela je znova militi perilo.

Poslovia sem se. V meni je bilo nešeto misli. A ena sama, močna in velika misel se je dvignila iznad vseh:

»Da vidim otroka, bi ga pojedla...«

Potrebne so posvetovalnice

Ko sem zapustila to skromno družinico, se mi je sredi ceste ustavil korak. Te besede je torej govorila mati revnih otrok. Zanimalo pa me je, kaj mi bo povedala mati iz imovitejših slojev. Zato sem obstala pred neko veliko mestno hišo. Odločila sem se in krenila po stopnicah navzgor. Pozvonila sem. Pred vrati se je prikazalo dekle prijetne zunanosti, nekako — rekla bi — dostojanstvenega, paževskega ponašanja. Vprašala sem po milostljivi. Spremlila me je v predsojbo, z mirno rešenostjo mi je slekla plašč, nato me je pa peljala v salon.

Tu sem se kar izgubila v bogastvu perzijskih preprog. Na temnosivih stenah, polnih srebrnih rož, so visela v težkih zlatih okvirih oljnathe slike naših umetnikov, portreti in tihotižja. Slike so bile skladno razvrščene in so dajale vtis finega okusa. Na črnem klavirju je stal kip neunškega skladatelja, dve težki bronasti vazi z mrtvimi rožami sta ga lokasto oklepali. Okoli toaletne mizice so stali v krogu tapcirani stoli. Tu sem sedla. Še sem opazovala dragoceno lestence, ki je težko padal do sredine visoke sobe, in že je izza težkih zaves prednje sobe stopila dama srednjih let. Njena zunanost, njeni mirni gibi in »sploh ves nastop, so izdajale odlično gospo. Ko sem se predstavila, mi je vljudno ponudila sedež. V nekaj stavkih sem nakratko opisala namen svojega obiska.

Prešle sva k stvari. Opozorila sem jo na oktobrski zdravniški kongres, tihoč se paragrafov 171—174 kazenskega zakonika. Gospa je bila o vsem tem dokaj dobro poučena, zato mi je brez dolgega pomišljanja odgovorila:

»Da, da! Ti zdravniški kongresi! O teh stvarih ne bi smeli samo oni odločati. Ženska je tista, ki bi morala temu vprašanju posvetiti vse svoje misli in težnje. Vprašanje se dotika njenega najvišjega, njenega materinskega dostojanstva. To je čisto njeno. Vest — in ne zakon — naj narekuje materi, ali naj rodi otroka, ali naj ga ubije.«

»Toda imamo revno, nevedno služkinjo in imamo premožno, napredno gospo. Kaj pravite o tema dvema?«

»Takozvana napredna žena si bo znala sama pomagati,« je povzela gospa. »Preprosto žensko bi bilo pa treba vzgajati v takem duhu, da bi se zavedala posledic in odgovornosti, preden bi rodila. Otroci bi se morali v ljubezni roditi,« je povzela, »toda danes ni tako; danes je otrok vprašanje denarja.«

»In kaj pravite o odpravi ploda?«

»Ne! Žena, ki je zanosila, naj rodi. Odprava plodu ima skoraj v vseh primerih za mater usodne posledice.«

Naš pravi domači izdelek!

Povedala mi je primer svoje lepe služkinje.

»Imela sem v službi lepo, mlado dekle. Mnogokrat so me vprašali, kdo je ta lepa deklica. Zaželela si je življenja, moža in otrok. Po prvem, drugem otroku je začela odpravljati in po nekaj letih se je spet zglasila pri nas. Stopila sem v kuhinjo in zagledala neko žensko, izrabljeno, izživljeno, brezobno, mršavo in upadlo. Po klobulcu, ki je bil nekoč last moje hčerke, sem spoznala, da je to moja bivša lepa služkinja. Vidite, take posledice vam pusti abortus.«

»In kaj pomeni vam beseda »mati?« sem vprašala.

Tu je vstala v visoki gospe vsa čista lepota materinstva. Oči so ji zažarele in z zanosom je vzkljnila:

»Ah, otroci! Nadaljevanje življenja v otrocih je nekaj najsvetejšega. V tem je rast človeštva.«

»In kakšen bo rezultat naših teženj?« sem se hotela posvetovati z visoko gospo.

»Želja nas vseh je, da bi naši državniiki imeli poleg razuma tudi malo več srca. Materam, ki jim gmojni položaj ne dopušča roditi več otrok, naj se dajo praktični nasveti v posebnih posvetovalnicah, da se bodo vedele varovati otrok.«

»Z uvedbo državnih zavetišč za otroke se pa ne bi nikoli strinjala, zakaj mati pač težko odtrga od sebe pol življenja. Otrok mora rasti na naših prsih!«

Končali sva pogovor, hvaložno sem se poslovila. Služkinja v beli čepici mi je oblekla plašč in za mano so se zaprla vrata razkošnega stanovanja, kjer domuje veliko materinsko srce.

Statistika govori

Moj tretji obisk je veljal predsednici Zveze služkinj.

Stopila sem v njeno stanovanje. Ta soba je bila njena kuhinja, spalnica in pisarna obenem. Ko sem prišla s svojo željo in z vprašanjem na dan, mi je začela zagrenjeno, skoraj neprijazno popisovati trnjeva pota naših služkinj in je kar preslišala vprašanje. Videč, da jo poslušam z odobravanjem, se je naposled le otajala.

Na vprašanje, kako gleda naša služkinja na problem materinstva, mi je odgovorila:

»Služkinje so levine svojim otrokom. Dostikrat mi pridejo solze v oči, ko gledam doječo služkinjo. Večkrat sem vprašala to ali ono, ali bi dala proč svojega otroka. Morda vas bodo zanimali odgovori, pred kratkim sem sestavila statistiko o nezakonskih otrocih naših služkinj.«

V rjavem kartonu, ki ga je vzela iz miznice, je imela popisano polno papirja. Na nadrti so bila njena vprašanja, v stolpcih samih pa odgovori služkinj. Zanimalo me je predvsem vprašanje »Ali bi hoteli odpraviti plod ali ne?« in vprašanje »Ali bi hoteli dati proč svojega otroka?« Zapomnila sem si nekaj odgovorov.

»Ne, nikoli ne bi hotela odpraviti.«

»Ne, Bog varuj!«

»Nikoli!«

»Kaj bi rekli ljudje?«

»Jaz hočem otroka!«

Na drugo vprašanje so služkinje odgovorjale:

»Nikoli!«

»Rajši umrem!«

»Otrok mi je vse.«

»Četudi bi vse življenje beračila zanj, proč ga ne bi dala nikoli.«

»Da. Ker sem prerевна in telesno prešibka.«

»Ne!«

Bilo je še mnogo ne in le dve ali tri od šestnajstih so odgovorile z da.

S to statistiko mi je žena mnogo povedala. Zanimalo me je le še njeno osebno mnenje o splavu.

»Tega ne smejo uzakoniti.« Postavila se je v pozo govornice, dvignila kazalec desne roke in povzela: »Veste, gospodična, tu riba pri glavi smrdi. Meni vest narekuje, da govorim v imenu svojih sirot. Z odpravo telesnega ploda ne bodo popravili razmer in tudi ne revežem pomagali. Čemu ne rodite? Čemu? Žena mora biti mati. Mi rabimo ljudi! Zato naj oblastva skrbi: 1. da se bodo možki vzgojili za

delo in 2. da bodo ti po delu stre-
meči ljudje res dobili delo in pošten
zaslužek, da jim bo s tem dana mož-
nost poroke. In potem naj bodo otroci
in s tem je ves problem rešen.
Pri vprašanju, kaj pravi o materin-
stvu samem, se je ta energična žena
raznežila. Z neko obupno žalostjo sta-
re osamljene duše je rekla:
»Jaz nisem mati. Delam, delam od
svojih mladih nog, niti nedelje nimam
proste. Delam, le za koga ne vem.
Rada bi imela otroka!«

Dalje nisem izpraševala. Osamljena
žena se mi je zasmilila. Napeljala sem
pogovor drugam, toda otožnosti ji ni-
sem mogla pregnati. Ko sem ji pred
vrati stisnila roko, je bila njena siva
glava sklonjena k tlom.

Odločajo naj gmotne razmere

Naslednji dan sem potrkala na vrata
neke pisarne. Predstavila sem se mladi
uradnici. Njene drobne bele roke so
begale po pisalnem stroju. Ko sem
prišla z željo na dan, se je okrenila
od stroja in me vprašujoče pogledala.
In ker je videla v meni le žensko, sa-
mo nekoliko starejšo od nje, je kmalu
dobila zaupanje vame in začela:
»Ko sem bila še deklica, sem si
predstavljala, da bo čas, ko bom do-
jela svoje dete najlepša doba v mojem
življenju. Večje lepote in večjega bla-
ženstva si nisem mogla nikoli pred-
stavljati. In prišlo je. Postala sem
mati. V svojih rokah sem držala kri-
čavega črvička, to je bil moj otrok.
Ko sem ga gledala, se mi je dvignil v
meni ponos: Matil! Otroki! Moji! Moji!
Moji!«

»Koliko otrok imate?«
»Malo Cvetko. Dve leti ji bo in že
čeblja prve besede.«
»In koliko otrok bi hoteli imeti?«
sem poizvedovala.
»Če bi bile razmere boljše, bi ho-
tela mnogo otrok. To se mi zdi tako
lepo, če sedita oče in mati z veliko
družino pri mizi. Vso to mrgolišče je
njuno. Oče gleda v svojih sinovih bo-
doče junake, mati si v svoji domišljiji
slika svetle gradove v oblake.
»Hotela bi imeti več otrok, toda
branijo mi razne okoliščine. Če bi ne
mogla vseh otrok dobro preskrbeti, bi
mi vest neprestano očitala; zakaj si
jih rodila? Zato je bolje, da preskr-
bim dobro svoja dva ali tri otroke,
kakor pa da gledam kopicu drobiža,
ki sem ga rodila v bedo in pomanjka-
nje. In še to: ne ure ne dneva ne ve-
mo, kdaj nas zruši življenje. Moj
otrok ostane sam. Mož lahko dobi
drugo ženo, otrok je imel samo eno
mater.«

»Starši, ki lahko preskrbe več otrok,
naj jih imajo. Revnim materam pa,
ki so jim otroci v breme, naj sa omo-
goči, da omejijo družino.«
Hotela sem končati toda mlada mati
je imela še nekaj na srcu. Smehljala
se je. To mi je še morala povedati.
»Mati, mati! To je nekaj tako lepe-
ga. Ondam me hčerka orviče po-
klicala. Od sreče sem zajokala. In
pred sem živela samo od njenih »la,
la, la, bl, bl.«
Končali sva razgovor. Spet so le-
tele bele roke po tipkah in v njenih
očeh je bil prelepi smehljaj blažene-
ga materinstva.

„Tudi če bi bila beračica...“

In ondan sem se peljala v majhno
vas izven Ljubljane. Radovednost me
je peljala k eni od tistih, ki jih svet
tako rad po krivem obsoja. Potrkala
sem na temno kamro nezakonske
matere.
Zatohel duh mi je udaril nasproti.
V tem ozkem prostoru sta bili pri-
klenjeni druga k drugi dve bitji, dva
človeka. V sobi je stala postelja, na
njej je sedela nezakonska mati in
kvačkala majcenno čepico. V zibelki,
ki je stala tesno ob postelji, je spalo
dete.

Hotela sem se napraviti domačo in
sem kar brez vabila prisedla. Mlada
mati je bila zaverovana v svoje delo
in molčala. Videti je bilo, da jo je
sram pred menoj, zato sem si sku-
šala pridobiti njeno zaupanje in sem
ji pohvalila otroka. Trudnost je le-
gla na njeno lice in gube okrog ust
so se ji raztegnile v žalosten smeh-
ljaj.

»Jaz sem kriva!« je bilo prvo, kar
je povedala. To mi je rekla iz za-
drega. Šele zdaj sem jo vprašala:
»Česa?«
»Kar vidite tu.«
Pokazala je na speče dete.
»Zdel se mi je primeren trenutek,
zato sem povzela:
»To lepo dete je vaše?«
»Da!«
»Kaj ne, lepo je imeti otroka?«
»Lepo.«

Njeni kratki odgovori mi niso
bili nič kaj všeč. Še o pravem času
sem se domislila zvijače. Sedla sem
bliže k njej. V kratkih stavkih sem
ji »zaupala«, da sem tudi jaz neza-
konska mati, in opisala sem ji vso
trnjevo pot mladega dekleta, ki je
šlo z živim svežnjem po svetu.

Zadela sem pravo struno. Mati se
me je z zaupanjem oklenila. Šele
zdaj sva lahko pričeli.
»Kako vam je bilo, ko ste spoznali,
da ste nosečnica?«
»Prestrašila sem se. Vedela sem,
da bom morala od hiše. Moji starši so
strogi. Toda želja po otroku je bila

večja. Šla sem preko vsega, trpela,
jokala. V samotnih nočeh sem pa mi-
slila na oni najlepši trenutek, ko se
bo izvil iz mene človek, ki me bo
ljubil.«

Vprašala sem jo, ali pozna besedo
»splan?«

Sramežljivo je pogledala v tla in
rekla:

»To je tisto, da otroka ubijete, ne?«
Slišala sem.«

»In bi vi to storili?«

»Ne!«

»Kaj bi vam branilo?«

»Sram bi me bilo in kaj bi rekel
epovednik! Ne, ne, tega nikoli! In če-
tudi bi mi bilo dovoljeno, ne bi ma-
rala. Hotela sem otroka.«

»A vendar,« sem povzela. »Če bi
pristala na to cerkev in država, ali
bi se zatekli k splavu?«

»Če bi bila bogata, bi hotela mno-
go otrok. Ker sem pa revna,« —
spet je sramežljivo nagnila glavo k
tlom — »hm... seveda. Toda enega
otroka bi hotela imeti, četudi bi bila
beračica.«

Zdaj se je malček prebudil. Njene
oči so se zasmejale. Široke suhe
ustne so ga cmokaje poljubile.

Ker je imela opravka z dojenjem,
se mi je zdelo primerno, da se po-
slovim. Skrival sem pošklila v njeno

razpeto jopo. Dete je lačno sesalo,
materi je sijal obraz.

»Meni nebo odprto se zdi,
kadar se v tvoje ozrem oči...«

Razgovor s študentko

Še mladega dekleta, ki stopa v živ-
ljenje, se mi je zdelo potrebno po-
iskati. Srečala sem se z znano štu-
dentko. Dolgo se nisva videli in mno-
go novic se je nabralo med tem ča-
som. Od šole, od profesorjev, od fan-
tov in deklet sva prišli k otrokom
in tako sem izrabila priložnost in jo
vprašala:

»Povej mi no, kaj misliš ti o ma-
terinstvu?«

»O materinstvu? Hm... O tem ni-
sem nikoli mnogo razmišljala. Žena
si more po svobodni volji izbrati po-
klie materinstva, kakor si izbere
druge poklice. Mene za enkrat ta po-
klie ne miče.«

»Ali si kaj slišala o zdravniškem
kongresu v Beogradu, kjer so govorili
o legalizaciji splava. Kaj praviš o
tem?«

»Splav? Ne, tega ne obsojam. To
bi se moralo zakoniti. Glej, če že
žena rodi otroka, saj je vendar njena
dolžnost, da ga preskrbi, in preskr-

bela ga bo samo, če bo imela sred-
stva. Če se ženska zaveda, da ne bo
mogla vzgojiti otroka, vrednega člo-
veške družbe, je njena sveta dolžnost,
da to prepreči.«

»Kako naj bo otrok nacionalen, če
ga vzgaja čista in vidi samo blato in
tmine? Kako naj ima domovinsko za-
vest, če mu domovina oskrunja ime
in pravico do življenja?«

»Obratno naj pa imajo »devet Jugo-
vičev« vse one matere, ki imajo za-
dosti sredstev za vzgojo.«

Hotela sem se še enkrat pomuditi
pri njenem prvem odgovoru.

»Ta poklic te torej ne miče?«

»Za enkrat ne!«

»Poslušaj vendar, deklica, pred te-
boj kobaca nekaj majhnega. Te okro-
gle, mehke nožice gledaš, kako cap-
cap-capljajo pred tabo. In potem sli-
šiš besedo »mama« — kaj bi rekla?«

»Zagledala se je v svoje lakirane
nohte, malo se je nasmešnila in de-
jala:
»O, potem že.«

Obe sva se zasmejali. Potem mi je
nehote ušlo še zadnje vprašanje.

»Ali sem te? Ha?«
Pri vratih je še zvenel njen tenki
smeh.

Veča.

Misli o otroku

Otroško srce je čisto ko kristalno
steklo. Ščasoma to steklo otemni; leta
ga zamažejo.

Eleonora van der Stratten Sternberg

Otrok se počuti najbolj nesrečnega,
ko privrati odkrije neznačajnost dru-
gih. Tedaj misli, da ga preganja ves
svet, in nima nikogar, ki bi se obeni
naslonil.

Romain Rolland.

Ne jezite se na otroka, ki joče. V
otrokovem joku je izražena vse. Nje-
gov govor, prošnja, tožba; jok je
edini izraz njegove nesreče.

P. Faro.

Največja napaka naših vzgojiteljev je,
da otroka ne uče samostojnega mi-
šljanja.

Lessing.

Otrok postane odrasel človek, ko za-
vestno izgovori prvo laž.

Nietzsche.

Otroški smeh je najlepša pesem; čist
je in iskren.

Lenau.

Prvi zaplenjeni tanki

V zadnjih bojih
okoli Goraheja
(južna Abesinija)
so Abesinci dobili
v svoje roke več
italijanskih tankov.
Opremili so jih ta-
koj s svojimi ljud-
mi in jih bodo zdaj
sami rabili v boju
s sovražnikom.

Zanimivosti z vsega sveta

Volk — varuh. Dom mladoletnikov
v Milwaukeeju je več mesecev varo-
val pravi volk in ne pes-voščjak, ka-
kor so ljudje mislili. Žmota je odkril
šele neki profesor za živalstvo, ki je
slučajno prišel mimo poslopja.

Dežnik za dve osebi se je pojavil
na svetovnem tržišču kot angleški to-
varniški izdelek. Tovarna pravi, da
bo ta novost v konstrukciji dežnikov
zelo dobro došla, ker sta dva človeka
z odprtima dežnikom drug drugemu
v napoto. (Naši Bohinjci so ta pro-
blem rešili ne samo za dva, nego še
za več ljudi pod istim dežnikom.)

Tri tisoč rejenih kokoši prodaja na
svojem posestvu znani angleški poli-
tik Lloyd George. Angleži se zdaj kar
tepejo, ker bi vsi hoteli imeti za Bo-
žič na mizi vsaj eno njegovo kokošo.

Bavnagarski maharadža je v Lon-
donu v dveh mesecih zapravil 100.000
funtov Sterlingov (25 milijonov Din).
Če pomislimo, da ima mož deset mi-
lijonov funtov dohodka na leto, še ni
bil preveč zapravljiv. — Ko je za-
pustil hotel, je dal vsakemu slugi 50
funtov (12.000 Din) natpinitne.

**Okrog 5 milijonov romunskih dr-
žavljanov** so narodne manjšine. Samo
Židov je 720.000 in sicer največ v Bu-
kovini in Besarabiji.

Lloyd George je sklenil v Londonu
z neko berlinsko založbo dogovor o
prevodu svojih spominov. Avtorski
honorar bo znašal 40.000 funtov
(okroglo 10 milijonov Din). Ker mora
Lloyd George svoje spomine na-
glo dokončati, bo za nekaj mesecev
izostal s sej angleškega parlamenta.

Lesene ceste grade v nekih gozdnih
predelih Češkoslovaške. Kakor imajo
po mestih ceste asfaltirane ali pa
tlakovane z lesenimi »kockami«, tako
mislijo Čehi v ta namen uporabiti
hlode.

Cigane so pred nekaj dnevi pre-
šteli na Češkoslovaškem. Popisali so
jih okroglo 35.000. Cigani na Češkem
imajo legitimacije in poseben pravil-
nik o svojih pravicah in dolžnostih.

Ljubosumnost polagoma izumira.
Neki marsejski odvetnik je dokazal,
da ljubosumnost počasi izumira —
vsaj na Francoskem. Leta 1923. je
bilo namreč med Francozi umorov iz
ljubosumnja dvakrat več kakor l. 1934.
In še zmerom padajo. Tudi ločitev iz
ljubosumnosti je čedalje manj.

Čokolado rajši jedo moški ko žen-
ške. Neka tovarna v Kjöbenhavn na
Danskem je razpisala anketo, kdo
poje več čokolade, moški ali ženska.
Pokazalo se je, da 65% moških uživa
čokolado. Že dečki pojedjo več čoko-
lade ko deklice. Le v dobi med se-

demnajstim in enaindvajsetim letom
pojedjo ženske več čokolade od mo-
ških.

Edini narod na svetu, ki ne pozna vo-
jaštva, so Eskimi. Nikoli se niso spo-
rijeli z nobenim narodom, zato nje-
hov jezik ne pozna besede »vojna«.

Tuji na Romunskem ne smejo več
imeti romunskih imen. Vlada je nam-
reč izdala poseben zakon o zaščiti na-
rodnih imen.

Zrakoplov »Graf Zeppelin«, ki je
pred nekaj dnevi petstotič preletel
ocean, je v tem času prevozil milijon
tri sto trideset tisoč km, to je to-
liko, kakor če bi bil trintridesetkrat
obletel zemeljsko oblo. Prevozil je
dvanajst tisoč potnikov. Za revolucije
v Pernambucu je »Zeppelin« dosegel
nov rekord, ko je ostal v zraku ne-
pretrgoma sto ena in dvajset ur.

Statistiko framazonov je zbral bol-
garski list »Pravoslavno delo«. Po
tej statistiki je v Zedinjenih državah
3.439.000 framazonov, na Angleškem
350.000, na Francoskem 50.000, na
Grškem 4000, v Rumuniji 4.700, v Av-
striji 1.830, Na Poljskem in v Bolga-
riji 600.

Berlinski meteorolog dr. P. Reu-

dath je te dni praznoval nenavaden
jubilej. Že tretje leto se zaradi me-
renja temperature in drugih vremen-
skih pojavov vsako jutro dvigne z le-
telom 5000 m visoko. Pred nekaj dnevi
je napravil svoj tisoči polet.

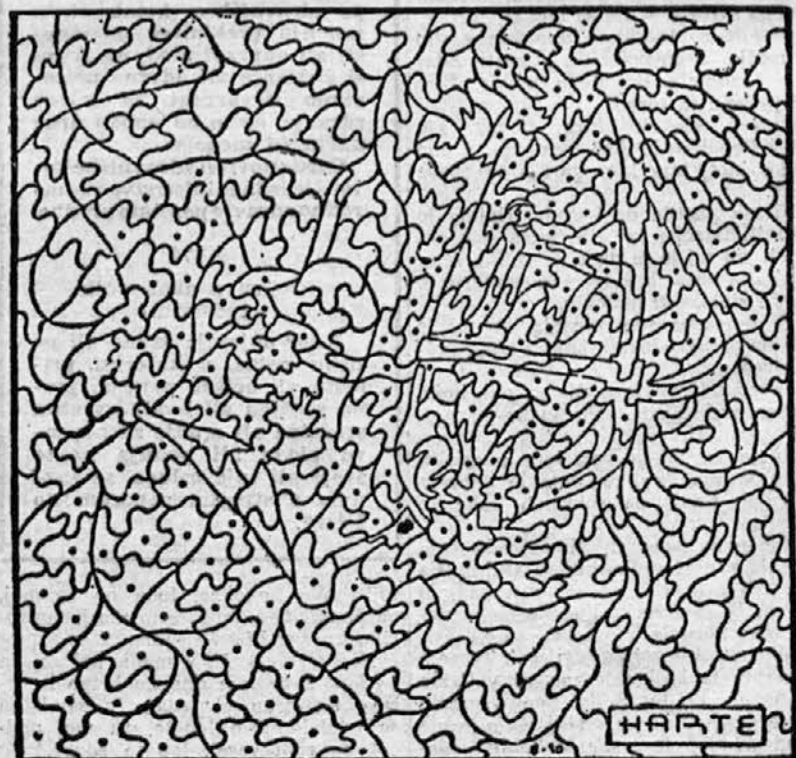
Roditelji Shirley Temple si delajo
velike skrbi, ker je njihova hčerka
postala velika lažnivka. Dali so jo na
opazovanje zdravnikom-specialistom,
in ti so dognali, da je lažnivost male
Shirley le posledica njenega življenja
v filmskem ateljeju.

Pouk s filmi bodo letos uvedli v 50
budimpeštanskih osnovnih šolah. Fil-
me, primerne za ta pouk, bo izbiral
poseben odbor.

V zadnjih sto letih so zgradili na
Angleškem 2000 cerkva raznih veroiz-
povedi. Veliko cerkvenih poslopj so
postavili katoličanje, dasiravno je teh
na Angleškem razmeroma malo.

Nansenov odbor v Zenevi, ki ga se-
stavljajo emigrantje vseh narodnosti,
je predlagal za svojega častnega pre-
sednika Masaryka, ko je odstopil kot
prezident. To čast so mu izkazali v
priznanje za njegovo pacifistično delo-
vanje.

Knjižnico bivše avstrijske cesarice
Elizabete bodo te dni razprodali v
Budimpešti. Njen lastnik je neki že-
pstanski starinar; knjige je skušal še
pred vojno prodati v Londonu, pa ni
našel kupca.

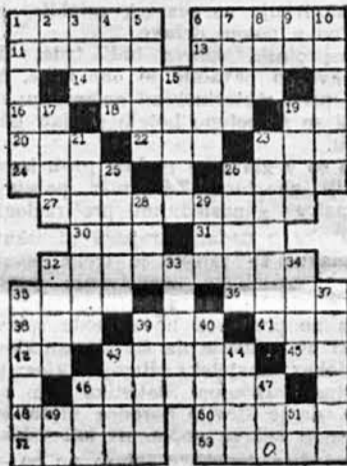
Vzemite svizčnik in skrbno izpolnite vsa tista polja, ki so označena s
piko. Boste videli, kako ljubko sliko boste dobili!

Vojna v Abesiniji in napetost v
Evropi nosita Argentini velike kori-
sti. Predsednik borze v Buenos Aire-
su je izjavil, da je zaradi vojne v
Abesiniji zrasel izvoz mesa za 300%,
izvoz moke in drugih življenjskih po-
trebščin pa za 200%.

Po vsej Madžarski se vrši velika
propaganda za brke: spet nosijo vsi
moški brke, ker je bila taka nekdan-
nja madžarska moda in ker so se nje-
hovi predniki zaklinjali na brado.

Tetovirani brki so na Španskem
najmodernejši. Elegantni gizdalini so
se naveličali venomer popravljati si
brke, zato so sklenili, da si bodo dali
obrti zgornjo ustnico in tetovirati br-
ke na njej.

Križanka

POMEN BESED

Vodoravno: 1. mesto v CSR, 6. desni
pritok Savinje, 11. prebivalec Romu-
nije, 13. ime filmskega igralca, 14. ko-
pališče v Istri, 16. kraljica za konjsko
silo, 18. žensko ime, 19. povratno-osebni
zaimek, 20. reka v Romuniji, 22.
žensko ime, 23. reka v Rusiji, 24. javni
nasad, 26. vada, 27. angleško mandan-
tno ozemlje v Aziji, 30. lepa ptica, 31.
žensko ime, 32. gorovje v Sloveniji, 35.
reka v vrbski banovini, 36. Verdijeva
opera, 38. števnik, 39. žensko ime, 41.
divja žival Afrike in zahodne Azije,
42. igralna karta, 43. menica, izdana
na drugo osebo, 45. kemijski znak za
nikelj, 46. severno-ameriška stepa, 48.
ljubljenec in svetovalce ruske carice
Ane Ivanovne (1690—1772), 50. laket
(srbohrv.), 52. žensko ime, 53. elektro-
da.

Navpično: 1. umetno narejena vodna
pot, 2. grška črka, 3. semkaj (srbo-
hrv.), 4. priprava za signaliziranje (pri
vozilih), 5. letopis, 6. desni pritok Sa-
ve, 7. turški kršćanski podložniki, 8.
žensko ime, 9. kazalni zaimek, 10. na-
prava za sprejemanje zračnih valov,
15. vrsta sporta, 17. vodopad, 19. del
stanovanja, 21. mesto na Siciliji, 23.
abesinska pokrajina, 25. žensko ime,
26. mesto v Litvi, 28. prva žena, 29.
čaj (tujka), 32. turški vilajet in trd-
njava v vzhodni Anatoliji, 33. stoti del
krone, 34. angleški delegat pri D. N.
35. zgradba, 37. dopetjek pri menici
— »takoje«, 39. borišče v starorimskem
cirku, 40. hunski kralj (1453.), 43. žu-
želka, 44. pristanišče ob Ohotskem
morju (severozahodna Azija), 46. pred-
log, 47. pogodni veznik, 49. veznik, 51.
kraljica za »anno Domini«.

Magični lik

		3		
	2	×	4	
	1	×	×	5
2	×	×	×	×
3	×	×	×	×
4	×	×	×	×
5	×	×	×	

Navpično in vodoravno:
1. jadranski otok, 2. obiskovalec
božje poti, 3. črnc, 4. plemič,
5. reka v Nemčiji.

Dr. Josef Löbel

Za človeško življenje

Detektivski roman iz zgodovine medicine. — Drugi del: Sifilida

„Fric je znorel!“

In vendar! Celo vesoljni potop je zemljo pognojil, je šinilo Kristijanu po glavi. Ali ni ta strašna kletev sifilide rodila tudi blagoslova za kulturo in človeštvo? Ali ne gre mar njej zasluga, da je bil Nietzsche poslednje mesece pred katastrofo tako plodovit ko nikoli prej? Saj ni on edini, ki mu je um še poslednjič vzplapolal, tem jarke, čim hitreje se je imel ta ogenj utrniti. Ali ne poznamo mar luetičnih državnikov, ki so prav zaradi bolne možganske razdraženosti spoceli najdrzejše zasnovke tik preden jim je um utonil v razdejantju? Ali ni bil to poslednji in najbolj bleščeci odsvit njihovega bitja? Tudi pesniki kaže da se pokoravajo temu zakonu. Maupassant je v tistih par letih, preden ga je vrgla paraliza, napisal nič manj ko osem velikih romanov in dva odlomka, zraven pa še ... 215 novel. Kolikšna skrivnostna prepletenost med ustvarjanjem in razsulom, med vzponom in propadom, med rdečim življenjem in toli mračno smrtjo! Človek bi moral medicino študirati, če bi hotel vse to razumeti, je zastokal dr. Kristijan Neitschke, je zastokal gotovo že stotič, odkar se je lotil svojega dela o zveznosti med boleznijo in umetnostjo.

O, saj je poskušal — vsaj kolikor je kot nestrokovnjak sploh mogel — z železno vneto je poskušal živjeti se v duha medicine.

Stari vek brez sifilide?

Toda to kar je uhlasil, so bile zgolj mahedrave cunje zunanjega oblačila. Kvečemu zgodovinski razvoj in njem je tu pa tam uzrl, kvečemu o zgodovini sifilide je kakšno zrno ujel. In celo zgolj vnanji, življenjepisni podatki te sfinge so bili zanj polni skrivnosti. Kje in kdaj se je bolezen prav za prav rodila? Na nobeni predzgodovinski kosti niso še našli njenih glodajočih sledi, ne na soham pa tudi ne na reliefih ne na egipčanskih keramikah, ne na grških in rimljanskih. V nobeni knjigi »starih«, tudi pri Hipokratu¹ ne in ne pri Galenu,² ne bereš besede o kakšni bolezni, ki bi spominjala na sifilido ali na progresivno paralizo. Kar na lepem je bila tu. V dobi renesanse, ko je vzcvetelo novo življenje, je vzcvetela tudi ta nova smrt, ki je »formals kein Mensch nye gesehen hat und kundt diese Krankheit anfänglich kein Mensch heilen...«³ Kmalu po odkritju Amerike so odkrili tudi to bolezen.

Bolezen s 300 imeni

Krstili so jo s tri sto imeni! Najbolj je Kristijanovu estetskemu čutu ustrezalo ime, ki so ji ga Kitajci dali, jeung-vuj-čuang, »breskovemu cvetu podoben izpuščaj«. Manj pesniška, zato pa njeni zgodovini bolj ustreza oča so bila kajpada imena, ki so cikala na domovinstvo sifilide, kakor »morbus hispanicus« (španska bolezen), »mal francoz« (francoska bolezen), »mal die Naplos« (napolijska bolezen) in, ker je iz Nemčije preskočila na Poljsko, so jo tam krstili na »nemško bolezen«, v Vzhodni Aziji pa »portugalsko bolezen«: tako je romala iz dežele v deželo. Podtikali so jo drug drugemu, ker so jo vsi imeli: »Da pa ne bi narodi drug drugega sramotili z imenom te bolezni, so morali iznajti eno edino ime. To je storil naposed Fracastoro v svoji znameniti medicinski pesni o ovtarju Sifilu, ki ga je Bog zaradi skrumitve oltarja kaznoval z ogabnim priščem in strašnimi bolečinami v vseh udih, ki mu še ponoči v postelji niso dale spati.

Ko so se že zastran imena te bolezni tako težko zedivili in zastran njene izvira, so se še teže zastran njene vzroka. Tako preprosto, kakor si je učeni a tudi pobožni Almenor to zamišljal, pa le ni bilo. Zanj je bilo pribito, da »naleze večina ljudi sifilido pri nečisti telesni združitvi, samo duh. «⁴ ki na drug, npravnstveniji način, na primer z nečistem zraku. Drugi so našli drugačne vzroke. Cieca de Leon je pripisoval bolezen uživanju nekaterih rib, telesni zdravnik papeža Klemena VIII. zastrupljenim vinom, Bacon Verulamski ljudóžrstvu, Giacomo Catano strupu mesečne čišče. Paracelsus trdi, da je mali sifilid n ka šnauka deklina oče pa neki gobav vitez. Hauptmann, Kirchner in Collet pa »ažo na »sramnokužne gliste«.

Ali v starem veku niso poznali sifilide?

Tele sramnokužne gliste so se v naših časih po zaslugi Fritza Schaudinna prelevile v sramnokužne spirohete. Toda tudi te niso do konca odgonetile ugank, ki je zgodovina sifilide tako bogata z njimi. Zakaj, tako se je moral človek vprašati, kje neki so tičale spirohete vsa tisočletja človeške kulture, preden so tako grozotno stopile na lan? Če je pallida povzročiteljica bolezni — zakaj jo je potlej šele pred 430 leti prvokrat zanesla?

Mnogo domnev o tem je Kristijan spoznal. Najbližnja se mu je zdelo tista, ki trdi, da je tičala pallida v Ameriki, kot nedolžna zajedavka v telesih Indijank. Svojo nedolžnost je izgubila šele takrat, ko so Indijanke izgubile svojo, ko so se torej njihova telesa spečala s telesi Špancev. Takrat je vdrla do tistih dob nenevarna spiroheta v popolnoma nepripravljeno, nezavarovano okolje in se je v osvobojenih osvojevalcih razbohotila in na novo oživela. Diaz de Isla pravi v svoji »razpravi o razjedajoči bolezni, da se je med Kolumbovim moštvo najprej pojavila pri mornarju Pinconu. Morda je bil on edini, ki se mu je pallida v telesu zaplodila, morda je prav on zgodovinski praoče nove kuge, Adam novega rodu sifilitikov!

V srednjem veku so sifilitike biali in izganjali

Pa naj si je bil on ali kdo drugi, ki je hkratu z zlatom prinesel sifilido domov v Evropo, gotovo je samo to, da se je tod z grozljivo naglase razširila, zlasti zaradi »zdravil«, ki so ga imeli tako radi pripravljeno zanj: sifilitike so namreč izganjali iz domovine. Ko so iz neprestanih vojn vračajoč se najemniški vojaki prinesli domov novo bolezen, so jih napodili in so morali romati iz mesta v mesto. Z njimi je romala sifilida. Saj se je na splošno uveljavil kazenski recept zoper »pohotnostno kugo«: v pariških bolnišnicah so sifilitike bičali še v 18. stoletju. In v dvajsetem? Z grozo jebral dr. Neitschke, da še pred nekaj leti bolniške blagajne niso plačevale bolniških podpor svojim članom, ki so se okužili s sifilido!

Take kazni za sifilido, sramota, ki se je držala, so imele najprej ta uspeh, da je vsakdo svojo bolezen s strahom prikrival. Še večeraj so o njih govorili — če so o njih sploh govorili — kakor o »skrivnostnih« boleznih, in tako prikrita se je sifilida grozljivo razpasla, v tem je je bohotila, dokler je ni, v nekaterih kitajskih okoliših na primer, staknil vsak drugi človek. Toda tudi pri nas, v naših velemestih so cenili, preden je stopil na plan salvarzan, število žrtev na petnajst od sto prebivalcev in trdijo, da je še današnji dan med odraslimi vsak sedmi ali osmi sifilitičen.

Strašno! je zamrmral literarni zgodovinar. Niti o enem svojem znancu ne vem, da bi bil sifilitičen, nemara je pa takih kar deset ali dvajset, s katerimi se družim! Moj lastni brat utegne imeti to bolezen in bi ga bilo bržčas sram, da bi mi priznal! Medtem ko je Kristijan korakajoč po sobi premišljal take stvari, se je skoraj znočilo. Zatorej je prižgal svetilko na mizici poleg ležalnika in takrat se mu je pogled ustavljal na bratovem pismu.

Čudno bratovo pismo

Saj res! Nanj je bil docela pozabil! Na pismo dobrega Frica, ki mu je tako pridno in redno pisal vsak teden.

Na tega njegovega edinega brata je prikdepala Kristijana tesna vez, podobna skoraj vezi med sinom in očcem.

tom. Ne samo zato, ker je bilo njemu šele šest in dvajset, Fricu pa že skoraj štirideset let; starejši brat, že dolgo let potnik pri neki veliki tekstilni trdkri (specialiteta damske hlačice), je mlajšega po smrti staršev na svoj trošek izštudiral in ga je tudi še zdaj podpiral kot doktorja filozofije; saj je bila Kristijanu najsrčnejša želja, da bi prišel za docenta na univerzo. Prav gotovo se bo tudi to — kakor doslej vsako pismo — spet začelo z beseda: Dragi Kristijan. Kako se imaš? Jaz dobro. In potlej bodo sledila spet vprašanja, kako napreduje njegovo delo, in zagotovilo, da naj kar v miru dela, saj si je on, Fric dovolil in mu poslal toliko in toliko denarja.

Toda tokrat je bilo pismo drugačno. Ni bilo kakor sicer pisano na stroju, temveč bržčas kar mimogrede, v kavarni ali v gostilni s polnilnim peresom v hitrici načekano: »Moj dragi brati! Sporočiti ti moram razveseljivo novico, da boš prav kmalu ne samo docent, temveč kar profesor. Denarja za to boš imel na prebitek, zakaj zadel bom vse glavne dobitke pri prihodnjem žrebanju. Nameravam namreč pokupiti kar vprek vse srečke. Tudi še neko drugo stvar imam v mislih, a njo moram celó tebi zamolčati. Samo toliko ti povem, da sem za prihodnji teden poklical v Chemnitz na posvet generalne ravnateljce vsega sveta; tam me bodo izvolili za vrhovnega predsednika. Boš videl, kako debelo boš gledal, bratec moj mali!

Švehla o tisku

Pred nekaj meseci umrli češkoslovaški politik švehla, eden izmed najuglednejših čeških državnikov, je bil kot žurnalista prav tako mož na svojem mestu kakor kot minister. To dokazuje tudi njegove tehtne in modre besede o pomenu in poslanstvu časnikarstva in o ljudeh, ki ga delajo. V naslednjem prinašamo nekatere njegove misli o tisku; posneli smo jih iz dne izišle jubilejne številke »Prager Tagblatt«, kjer jih je priobčil češkoslovaški poslanik v Rimu dr. F. Chvalkovský za 60 letni jubilej uglednega praškega nemškega dnevnika.

Časniki so dobri in slabi. Njihova kakovost pa ni odvisna od rotacijskih strojev nego od značaja tistih, ki časnike vodijo.

Uredništvo me pogosto spomni na mlin: Če kdo plevel melje, čitateljem to ne more tekniti.

Članek, ki ga ni vredno dvakrat prebrati, tudi enkratnega branja ni vreden.

Demokracija je med drugim tudi potreba in nujnost, da človek vsak dan izve, kaj se na svetu dogaja.

Tudi o časnikih velja, kar smemo reči o ljudeh: dostikrat zadošča že en sam pogled na prvo stran, pa vidiš, da imaš res slab list pred seboj; toda včasih so potrebna leta in leta, da zanesljivo spoznaš, ali je ta ali oni časnik res dober.

Čeprav je tisk odličen instrument, jih je mnogo, ki ga strašno slabo igrajo.

Časniki utegnejo kdaj pa kdaj napraviti zmešnjavo; a ta zmešnjava ni nič v primeri s tisto, ki bi nastala, če bi časniki prenehali izhajati.

Parlamenti se razidejo, vlade grečo — časopisi pa ostanejo.

Lahko ti rečem, da sem srečen ko še nikoli v življenju, in tudi tebe bom tako osrečil. Tvoj veliki brat Fric, vrhovni predsednik.«

»Fric je znorel!...«

Ko je Kristijan prebiral to pismo, ga je spreletelo: za božjo voljo, Fric je znorel! Potem je še enkrat prebral. Ali je bil brat pijan, ko je to pisal? Take navade pa res ni imel, on, vrli, trezni Fric. Ali si ga je hotel malo privoščiti? Kristijan je srepel še zmerom na list v svoji roki. Kakor ga je obračal in sukaj, zmerom se je ustavljal pri istem sklepu: za božjo voljo, Fric ni pri zdravi pameti.

Ali je bil pa že on sam, Kristijan, od prevnetega ukvarjanja s tolikimi blaznivimi izjavami, tako zmeden, da se mu je zdelo, kakor da bi se za vsako nedolžno šalo že kar blaznost režala? Ali je sploh moralo biti tu kaj po sredi? Tisto zastran srečk je utegnulo biti tako, da je Fric kupil par srečk in se je potlej pošalil, da bo kupil vse srečke, češ, saj potem mora zadeti vse glavne dobitke. In to zastran sestanka v Chemnitzu? Bržčas je imel tam sejo s svojimi šefi, nemara bo res povišan, in ker je malce pregloboko pogledal v kozarec — pismo je bilo očitno napisano v gostilni — se je pač hotel po svoje pošaliti. Pijače ni bil vajen, in šaljivosti, bogme tudi ne.

Prav gotovo je bilo tako in nič drugega.

Zaman je skušal Kristijan samega sebe prepričati; ni se mu posrečilo. Vse skupaj ni in ni prav nič Fricu podobno. Treba bo pokazati pismo kakšnemu nepristranskemu človeku in ga vprašati, kakšen vtis ima o njem.

Najbolje strokovnjaku. Seveda! Kristijan pojde k dr. Michaelisu, dolgoletnemu družinskemu zdravniku, ki je poznal Frica že kot otroka.

Brž k zdravniku!

Pol osmih je bilo. Ob osmih je šel stari gospod po svoji stari navadi na večerjo. S takole važno stvarjo ga človek že lahko moti tudi pri jedi! Razen tega bi Kristijan nikakor ne mogel vso dolgo noč, do jutri jutraj, strpeti v tej mučni negotovosti.

Zatorej se je takoj odpeljal s cestno železnico v Alsenovo ulico. Toda Michaelisa ni bilo doma. Pred petimi minutami je bil odšel, je rekla gospodinja, na neko sejo Medicinskega društva; gotovo bo zavil potem, kakor je že njegova navada, k Schünemannu.

Kristijanu ni kazalo drugega, kakor da se on pride v to malo staroslavno krčmo blizu kliniki, shajališče berlinskih zdravnikov. Počasi, saj Michaelisa pač ne bo pred desetimi pri Schünemannu, je krenil po ulicah.

Toda počasna hoja ni nič pomagala. Bilo je kljub temu šele ob devetih, ko je stopil Kristijan v prazno krčmo. Med mnogimi nezasedenimi mizami si je izbral tako, da je videl k vratom, in si naročil večerjo.

Niso mu je še prinesli, ko je neki majhen in debel, plešast gospod z redkimi rdečimi brki in z majhnimi, sivimi, podsmehljivimi očmi energično odbitnil vrata in stopil v sobo. Kristijan je spoznal profesorja Monza, predstojnika deželne blaznice, ki je bil nekajkrat govoril z njim.

Razgovor v gostilni

»Kaj je pa vas prineslo na našo fakulteto, filozof?« je vzkliknil Monz s hreščočim glasom. »Ali sme takle bebast padar prisesti za mizo čiste mladosti?«

Kristijan mu je povedal, da čaka Michaelisa.

»Tega pred koncem seje že ne bo,« je dejal psihater, »tega tržčas zani-ma, kar tam o alergiji čvekajo. Mene ne! Zato sem jo brž odkuril iz prahu, ki ga tam dvigajo.«

Kristijanova prva misel je bila, da bi potegnil bratovo pismo iz žepa in ga dal prišleku v presojo. Saj je strokovnjaka sam Bog prinesel! Toda neki odpor proti Monzu mu ni dal. Ta

Težka zimska hrana

in premalo gibanja so v zimskem času često vzrok slabe prebave želodca, čestih omotič, zaprtosti in nerednega črevesnega delovanja. Stare bolžni se veled mraza zopet izraziteje pojavijo: hemoroidi, motnje v želodcu, zaprtje, zastrupljenje, črevesna obolenja, splošno in prehitro debeljenje, glavobol, nespečnost, napetost telesa ter omotica. Posebno zrelejšje in starejše osebe so tem nadlogam podvržene. »Planinka« čaj — Bahovec čisti ter tako deluje blagodejno na vse telo in na Vaše splošno zdravstveno stanje. Zahtevajte v apotekah in drogerijah izrečno te »Planinka« čaj — Bahovec, ki se ne prodaja odprto, temveč le v zaprtih in plombiranih zavitkih po Din 20—, in z napisom proizvajalca: Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana.

S. br. 29550/18. XI. 35

trdi, hladni, zdravi, debeli človek je ne bo s takimle mirom, kakor zdaj kosa krvavi beefsteak, drezal po duševnosti ubogega Frica; ta že ne! A vendar; morda bi ga kazalo po ovinkih izprašati. Zato je začel Kristijan govoriti o svojem delu, z namenom, da bi po tej poti speljal psihiatra na duševne bolezni, na stvar, ki je bila Kristijanu zdaj nenadoma tako osebno pri sreju.

»Upam, da ne verjamete plitvostim Lombrosovega, Genija in blaznosti«, drži dr. Neitschke,« je rekel Monz in zasekal svoje velike močne zobe v krvavo meso »Zakaj neki bi bilo vse, kar se razlikuje od plehke povprečnosti, kar precej nenormalno? Kaj pa je prav za prav normalno? Kdo nam pravi, da ni genij pravilo, le da ga pretežna večina človeštva ne doseže? In zakaj naj bi bolni možgani karkoli izpovedali o funkciji zdrave, kakšne še prav posebno zdrave glavé? Bolan želodec v nobenem oziru ne pomeni delovanja kakšnega prava izredno močnega želodca! Če ima vaše delo namen, da vam vrže docenturo, dragi filozof — prav! Kakšen drugi pomen naj sicer še ima? To kar pripovedujete o svojem Nietzscheju — prav malo poznam stvari izpod peresa tega moža in vem toliko kakor nič o njem — to, pravim, vendar ni v nikaki zvezi z njegovimi deli. Upajmo! Zakaj to kar je pri progresivni paralizi progresivnega, je edino in samó postopno narasčanje bebavosti. In o tem, vsaj tako bi mislil, ni pri vašem modriju ničesar opaziti. Ali pač? — Jedro vse filozofije je pač presoja, ločitev bistvenosti od nebitvenosti, ali mar ne? Nu, jedro paralize je pomanjkanje presoje, nezmožnost razlikovanja bistvenosti od nebitvenosti!«

Profesor Monz si je obližnil ustnici in si začel z jezikom trebiti drobce mesa izmed zob.

»Vidite,« je nadaljeval, naslonivši se udobno na stolu, »razumnost radi preskušajo z računskimi nalogami, ki jih zadajajo paralizikom. Toda ne gre za to, kako jih rešijo; marsikateri zna to prav dobro, bolje ko jaz. Nezmožnost presoje, duhovna kratkovidnost pri vseh teh ljudeh se pokaže vprav v tem, da... privolijo v tako preskušnjo, da se nič ne upirajo, če jih izprašuješ ko šolarčka. Popolno pomanjkanje razločevanja! Ali: vsakemu človeku se utegne primeriti kakšna pomota, kakšna pozabljenost: paralizik je še za mar nima. Manjka mu sleberna presoja za to, kakšnega kozla ustreliti, če se na primer pri skupnem obedu dvigne, da bi vpiroč vseh gos'ov opravil svojo potrebo. Nobene situacije ne dojame, nikoli ne razmišlja zakaj so ga internirali, in o svoji bodočnosti si ne beli glave.«

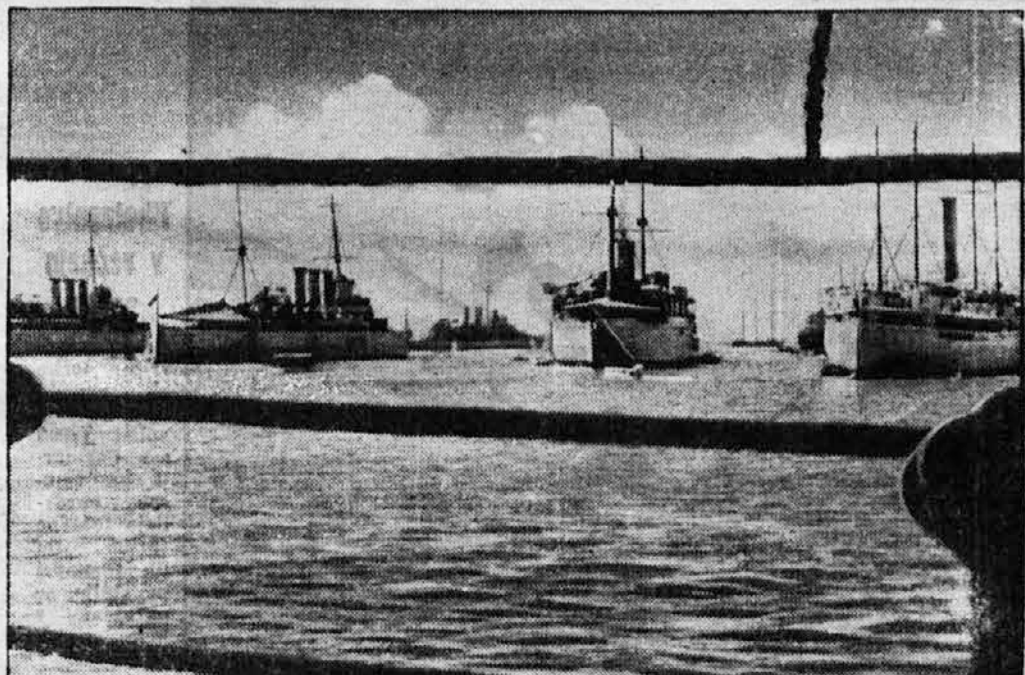
Monz je sršeče zapičil svoje trde oči v Kristijana.

Vladar sveta, ki pomaga svoji ženi... pri pomivanju tal!

»Kadar pri bolniškem pregledu ta ali oni viharno in grozeče zahteva, naj ga izpustim, mu rečem, da lahko takoj gre, ko se bo vreme popravilo, ali pa naj počaka, dokler mu ne prinese oblike; stvar je zanj urejena! Za njegovo malenkostno potrebo po vzročnosti zadošča vsak odgovor, ki mi pride na jezik, in zato štejemo te bolnike med dobrodušne in strpne. Na svojem oddelku sem imel nekoč hkratu kar šest kitajskih cesarjev in vsi so se imenitno razumeli drug z drugim. Nekeč me je prosil vladar sveta za prosto uro, češ da mora svoji ženi pomagati pri pranju. Neki drugi me je vsak dan pozdravil z besedami: »Njeno veličanstvo, moja gospa soproga se oprošča, ker mora v kraljevskem gradu pomivati tla.« Tretji mi je našteval vse svoje vzdevke: ekselencna, magnificenca, dvorni svetnik, pravi tajni svetnik, nikoli pa ni pozabil povedati, da je tudi kraljevski bavarski muzejski sluga v p. Niti trohice presoje! Kako bočete tu zgraditi most do umetnosti ali kar do filozofije?«

»Morda mi je krilatost domisljive ta most,« je menil Kristijan. »Če piše na primer Nietzsche pisma, v katerih govori o počastitvah, ki ga čakajo, o kongresu za zednjenje Evrope, ki ga namerava sklicati...«

Vse pravice slovenskega prevoda pridržane. Ponatis tudi v izvirku prepovedan.

Angleško brodovje na straži

Najnovejši posnetek aleksandrijske luke, kjer je že dalj časa zbran velik del angleške vojne mornarice. Pravijo, da so Angleži tudi zato pristali na pariški mirovni predlog, ker se jim zdi to brodovje preveč izpostavljeno italijanskim napadom.

¹ Hipokrat — ime najslavnijega staroveškega zdravnika 460—377 pred Kristusom.
² Galenus — ime grškega zdravnika okoli 200 po Kristusu.
³ Staroveški zapisek iz tedanje dobe. Po nate: »ki je noben človek prej ni videl in te bolezni spocetka nihče ni znal zdraviti.«

Njena velika ljubezen

PO FRANCOŠČINI PRILEDIL B. P.

11. nadaljevanje

»Menda!«
 »Po tem takem samo ljubezni ne priznate za opravičilo?«
 Skomignil je z rameni.
 »Priznam jo samo za smešno oolezen, pol norost, pol izprijetnost, nasledek naše civilizacije.«
 »Zastran norosti ne bi še nič rekla — a izprijetnost?« sem zajecjajala vsa zmedena. »Po vašem je ljubezen torej izprijetnost?«
 »Ali degeneriranost, če vam tujka bolj ugaja,« je malomarno dejal. »Nepokvarjena divja ljudstva ne poznajo čustvenosti, ne tiste rafiniranosti, ki ji pravimo ljubezen in ki storimo v njenem imenu toliko bedarij.«
 »Ali naj mar sklepam,« sem resno odvrnila. »ko se vam zdi to čustvo nevedno razsodnega človeka, kakršnen ste vi, ko se vam celó poniževalno zdi, saj trdite, da je izraz izprijetnosti — ali naj torej sklepam, da niste bili še nikoli zaljubljeni?«
 Bled usmev mu je skrivil ustnice.
 »Pač, bil sem že! Saj ta bolezen menda nikomur ne priznane se!«
 »Tak res veste, kaj je ljubezen? Sami ste jo že okusili?«
 »Bogu bodi potoženo! sem! Zaljubljen sem bil kakor so vsi sodobniki, ki jih je pokvarila stoletna dedičnost.«
 »A vendar, če ste bili zaljubljeni...«
 »To še nič ne pove; vem samo to, da nisem bil še svoj živ dan tako bedast, tako smešen in tako zbeigan kakor takrat, ko me je ta bolezen popadla.«
 »In potem se vam je tolikšna kršitev zakonov preproščine, ki so jo zagrešili naši prastarši, tako zagnusila, da ste se zakleli: Nikoli več se ne izpozabim!«
 »O, kar se tiče tega, mi lahko verjamete, da sem odzdravljen: ljubezen in jaz sva si rekla z bogom za zmerom.«
 »Amen!«
 Navedla sem nalašč ta pome-nek izmed dvajsetih drugih, da nazorno pokažem, kako so včasih potekali najini razgovori.
 »Moj mož se mi je sploh zdel nekam paradoksen. Opazila sem, da rad pobija in zavrača stvari, ki se zde sedanjemu rodu docela naravne in same po sebi umiljive.
 Tako se je nič kolikokrat norčeval ali v nič deval znanost in umetnost, politiko, družinsko življenje, čednost in kaj vem, kaj še vse — iz samega užitka, ker sem tako ogorčeno oporekala njegovim besedam.
 In kadar se mu je posrečilo, da mi je s kakšnim duhovitim dokazom zavezal jezik, je vselej prasnjal v porogljiv smeh.
 Takoj po obedu sva se pa šele razstala, srečala sva se pa šele pri večerji.
 Le redkokdaj je imel koga v gosteh; po večini sva sedela sama za mizo.
 Dvakrat ali trikrat na teden sva prebila večer skupaj, bodisi v moji sobi kakor prvi večer po mojem prihodu, bodisi pri njem.
 Ti večeri so se mi zdeli prav kratkočasni; moram pa reči, da se ni Artur Winterton niti enkrat več šalil z menoj kakor tistikrat. Tudi zastran tega, da bi ostal čez noč pri meni, ni nikoli več izgubljal besede. Nehote sem sklepala, da je tisti večer res samo iz kavalirstva tako ravnal in menda bo res, da sem takrat, kakor je dejal, zamudila priložnost, kakršne ne bo več.
 Naj bo že tako ali drugače, počasi sem se privadila njegovi

brezhibni nedostopnosti in nebriznosti, da, celo njegovi neomajni hladnokrvnosti, čeprav me je kot mlado in življenja lačno Francozinjo še posebno v živo zadela. Ničesar pa nisem teže prenašala kakor njegov porogljivi nasmeh in podsmehljivost v njegovih očeh.
 Artur Winterton je imel sinje oči, ki so utegnile pogledati neverjetno nebrizno ali pa podsmehljivo. In njegove tenke ustnice, ki so se včasih toli prostodušno razklenile v vedrem mladostnem smehu — te ustnice so se le prevečkrat skrivile tako prezirljivo in porogljivo, da vam ne morem povedati.
 Njegova nebriznost tudi meni ni šla do živega. Znal me je ledeno pogledati, oprežujoč na sleherni moji kretnji, na sleherni gubo moje obleke. Nič mi ni bilo težko vzdržati tak njegov pogled; prav tako me tudi ni zadelo, če se je katerikrat delal, kakor da sem zanj zrak.
 Zato mi je pa tedaj, kadar sem prestregla podsmeh v njegovih očeh ali na ustih, toliko bolj zavrela kri. Od gneva je vse vzklopelo v meni in jeza me je dušila zaradi njegovega prezira in smeha, ki me je ošvrknil ko bič.
 V takih trenutkih, rada priznam, sem gledala, da ga še jaz dregnem tja, kjer je najobčutljivejši — v njegov ponos!
 To je moral že kar iz mojega glasu spoznati, iz mojih zbadljivih odgovorov, čeprav se je delal, kakor da jih ne razume; njegove ledene nebriznosti dobro vzgojenega moža ni še tako pikra beseda izlepa vrgla s tira. Kadar mi je zmanjkalo dokazov, sem morala pa hočeš nočeš odnehati. Zato so prvi tedni mojega bivanja pod streho Arturja Wintertona potekali na videz mirno in brez vidnega nesoglasja.
 Dokler se nisva nekega večera zares sporekla.
 Vzrok je bila baš ena izmed bluz, ki so bile nekoč last njegove žene in sem jo tisti večer prvič oblekla. Bila je iz temno modre svile in brez samohvale smem reči, da se mi je dobro podala, ker je prijetno poudarila moj stas.
 Ko me je Winterton zagledal v njej, se mu je pri prič nabralo čelo, kakor da bi brskal v spominu, kje je že videl kaj takega. Potem je prebledel; stopil je k meni — bilo je v salonu — in mi kratko dejal:
 »Izvolite sleči to bluzo — takoj!«

Čutila sem, da mi je vsa kri zalila obraz, zakaj zdelo se mi je kakor da bi me bil zasačil pri tatvini.
 »To bluzo naj slečem?« sem zajecjajala vsa zmedena.
 »Prosil sem vas, da me z ničim in nikoli ne spomnite one deklinacije,« je trdo odgovoril.
 »Mislila sem, da...« sem skušala pojasniti.
 »Bežite no!« mi je skočil v besedo. »Hoteli ste me zadeti, in zdaj uživate, meneč, da mi lahko nekaznovano kljubujete v lice — pa ste v zmoti!«
 Njegova brezobzirnost mi je vzela vso razsodnost.
 »Pardon!« sem ga suho zavrnila. »Pripisujete mi nagibe, ki jih nimam. Hudo se motite, če mislite, da se toliko ukvarjam s tem, kaj vam utegne biti všeč in kaj ne!«
 »Iz kakšnega drugega nagiba bi se pa šla oblačiti v cunje tuje ženske?«
 Beseda me je zadela v živo. Prebledela sem.
 »Če sem si oblekla bluzo tuje

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna **JOS. REICH**
LJUBLJANA

ženske, tiste, ki vas nikakor nočem spominjati nanjo, če mi verjamete ali ne — sem storila to zgolj zato, ker mi moja sredstva ne dopuščajo, da bi si nabavila toliko domače garderobe, kolikor bi je potrebovala, če naj bom domačica v tej hiši.
 Na tak odgovor očitno ni bil pripravljen. Njegov obraz se je ublažil.
 »Zakaj mi pa tega niste povedali? Zakaj se niste zatekli k meni?«
 »Nisem vajena takih prošenj,« sem grenko odgovorila.
 »To se pravi, da bi moral jaz vedeti, česa vam je treba!«
 »Takšna misel mi še na um ni prišla! Za toli kratko preskušnjo, ki me čaka pri vas, vam pač ni treba ustvarjati zamise poseben proračun: mislim, da sem sama izbrala pravo pot.«
 »Ne, ker mi obujate bolesterne spomine.«
 »Pripisujete mi nagibe, ki jih nisem imela.«
 »Denimo, da je to res. Toda ali se vam ne zdi, da me žalite kot dobro vzgojenega človeka, če mi očitata skopuštvu, ki ga nisem nalašč zakrivil?«
 »Oprostite: ničesar vas nisem prosila!«
 »Kaj bodo rekli moji ljudje, ko bodo videli na vas obleke, ki jih je nosila vaša prednica — kaj si bodo mislili o vas in o meni? Ali se jim vaš položaj pod mojo streho ne bo zdel čuden: moja žena si mora izposojati tujo garderobo!«
 »Če se jim zdi samo to čudno v najinem razmerju, pač ni hude nesreče!«
 »Dovolite: kaj se pa zdi vam bolj spotikljivo?«
 Pikro sem se zasmejala.
 »O, zame pač ni spotike: meni se zdi ta vaš prezir in porogljivi-

rost kar naravna. Toda ali mislite, da vaši ljudje ta dva meseca, odkar sem pri vas, res niso opazili nenormalnosti razmerja, ki vlada med nama?«
 Winterton je nabral obrvi.
 »Kakšne nenormalnosti? Bogme, vaše besede me presenečajo!«
 »In vaše me silijo v smeh. Tak res hočete trditi, da živiva docela normalno — tako kakor vsi poročenci?«
 »Tako intimno? Ne; tega ne trdim. A vsaj na zunaj tega ne kaževa.«
 »Ha, ha, na zunaj! Na zunaj je najino zakonsko življenje pravi skandal.«
 Hotel je ugovarjati, pa sem mu skočila v besedo.
 »Saj prihajate in odhajate, kadar se vam zdi, ne da bi mi le besedico črhnilo o svojih poteh, tako da sem včasih edini človek v hiši, ki ne vem, da ste za več dni odpotovali iz Londona.
 V začetku si iz tega nisem nič storila; dala sem v svoji naivnosti pozneje pogrniti za večerjo, meneč, da boste med tem prišli — potlej mi je pa vaš komornik povedal, da ste se odpeljali tja in tja, kjer igrajo neko vašo dramo... Takšno komedijo sem doživela trikrat ali štirikrat. Zdaj sem se navadila, da sedem za mizo vselej ob napovedani uri in se niti ne vprašam, kje ste vi: in tako sem včasih že pri kompotu, ko pridete vi šele na večerjo.«
 »V bodoče vam bom vselej sporočil, kadar bom kam potoval,« je dejal spravljivo.
 »Čemu? Koliko drugih reči bi bilo treba še urediti, da bi najino vsakdanje življenje zbuvalo vsaj videz normalnosti!«
 »Na primer?«
 »Ne bom vam pravila. Same malenkosti so, nepomembnosti, ki se od trenutka do trenutka izpremenijo.«
 »Vseeno povejte!«
 »To je težko... Ali greva na primer kdaj skupaj v mesto? V gledališče? Ali sva že kdaj brala isto knjigo? Ste se že zanimali, komu pišem in kaj, in se vam je kdaj zdelo potrebno, da bi mi pokazali svojo korespondenco? Ali vam je že kdaj prišlo na um, da utegnem imeti svoj poseben okus, svoje misli in želje? In ali sem se jaz kdaj ukvarjala z vprašanjem, kakšne stvari so po vašem okusu? Ali poznate moje sorodnike in jaz vaše? Ste mi kdaj pripovedovali o svoji preteklosti in jaz vam?... Vidite, skupno življenje je zgrajeno na samih takihle neznanostih, ki niso ne vam ne meni niti za mar — zato pa toliko bolj tuje ljudi bodejo v oči.«
 »Saj vendar nimam nič proti temu, da...«
 Vnovič sem mu skočila v besedo:
 »Ne, takih reči ni moči ukazovati! Prepričana sem, da bi si ostala drug drugemu tujca, tudi če bi sto let stanovala pod isto streho.«
 »A poskusila bi vendarle lahko, vsaj na zunaj...«
 Ogorčeno sem odmahnila z roko.
 »Oba sva hvala Bogu preveč spodobna, da bi igrala takšno komedijo. Ostaniva kakor sva, in ne vdajajva se nadi, da bova ljudem nasula peska v oči za-

Zdravljenje prekomerne debelosti

Vzrok debeljenja je največkrat uživanje preobilne in nesmotreno sestavljene hrane ob nezadostni zaposlitvi mišičevja. Pri moških najdemo vzrok debeljenja tudi še čisto v preobilnem uživanju alkoholnih pijač, pri ženskah pa se pojavlja zlasti ob prekoračenem 25 letu starosti. Sredstev proti preobilni debelosti ne manjka. Takšna so n. pr. izdatno gibanje mišičevja, šport, mehanična sredstva (masaža), elektrika, parne kopeli itd. Vendar pa vemo, da imajo te metode vsaka tudi svojo slabo stran, škodljiva pretiravanja in celo nevarnosti za zdravje. Slatinske tablete za hujšanje, ki so sestavljene iz zdravilnih mineralnih soli in neškodljivih ekstraktov zdravilnega rastlinstva, odstranjujejo brez najmanjše neprijetnosti vse pojave in znake čezmerne debelosti. Mladeniško sveže se torej počutite, ako uporabljate Slatinske tablete za hujšanje, ker izginje odvišna maščoba s trebuhom, s stegen, izpod brade, vratu in skratka povsod, kjer je doslej kazila zunanost in iz notranjih organov. Normalna teža prične padati, telo postane vitko in lahko in daje v pridobljeni novi prožnosti zopet veselje do življenja. Slatinske tablete se dobe v vseh apotekah 50 tabl. Din 24—, 100 tabl. Din 39 in 200 tabl. dinarjev 69—.

R. S. br. 27494/28. XII. 1935.

stran najinih pravih čuvstev. Ostaniva pošteno drug drugemu tujca, vsaj komedije nama ne bo treba igrati!«

»Kakor želite!« je pristal, toda čutila sem, da ga nisem prepričala.

V salonu je zavladala tišina. On je prvi spregovoril:

»Tako nenavadno se mi zdi vse to! Do današnjega dne mi ni nikoli niti na um prišlo, da bi bilo v najinem razmerju kaj neobičajnega; vse se mi je zdelo tako, kakor mora biti. In zdaj...«

»In zdaj bo prav tako,« sem rekla.

Zmajal je z glavo. »Ne verjamem,« je dejal zamisljeno.

»Zakaj ne?«
 »Prisilili ste me, da pogledam od blizu podobo, ki je nikoli nisem maral videti; zdaj je ne bom mogel več pregnati iz spomina.«

»Bolelo bi me, če bi le trohico spremenili v svojem vedenju.«

»Bolelo? Zakaj neki?«
 »Ker bi ga potem morala še jaz spremeniti, a Bog mi je pričala, da se mi ne dá. Če bi bilo to prišlo samo od sebe, že od začetka, bi se bila morda brez težav drug drugemu uklonila; danes se tej nalogi ne čutim več kos. Zato mislim, da je najbolje, če ostane najino razmerje tako kakor doslej.«

Njegove priprte oči so se zapile vame, kakor da bi mi bil hotel videti v dušo.

»Prav,« je napolned kratko dejal. »Ostaniva kakor sva bila.«

»O, nikakor vam ne mislim vsiljevati svojih nazorov! Celó to bi vam povedala, če se vam zdi ta dvomesečna preizkušnja zadostna, da sem se pripravljena pri prič vrtniti na Francoško.«

Winterton je od osuplosti razširil oči.

»Ne, malo preuranjeno bi bilo,« je nato suho dejal. »Saj sem prav za prav šele zdaj opazil, da ste sploh tu.«

»Skoraj se mi zdi, da ste mi hoteli napraviti poklon,« sem se nasmehnila.

»Nalašč gotovo ne!« je odgovoril prav tako z nasmehom.

»To vam rada verjamem!« sem se zopet zresnila. »Sicer naj bo pa po vašem: ko že tako želite, bom ostala.«

»Samo zato?... Torej vam ne bi bilo nič dolgčas, če bi odšli?«
 »Moj Bog, ne!... Zakaj bi vam lagala?«

»Nič domotožja po Londonu?«

»Zakaj naj bi mi bilo dolgčas po njem?«

»In po meni?«

»Po vas?!«

»Nu, da... Naposled sva si vsaj znanca.«

»Tisto že...«
 »Ali se vam ne zdi, da kaže najino znanje v teh dveh mesecih vendarle nekaj napredka? Vsaj v sovražnika se nisva prelevila!«

»Priznam, nekaj je to že.«

»Mnogo je to! Če pomislim,

Tihotapstvo v večnem snegu

Prizor z najvišje točke ob nemški meji na Zugspitzu (2965 m): Carinarji na smučeh opravljajo težavno službo. Da jih tihotapei ne vidijo, so ogrnjeni v bele snežne plašče.

14

Wintertonova ljubimka

Ali smem reči, da se je moj mož kaj izpremenil po tem vi-harnem razgovoru, ki se je tako suho začel in tako zabavno končal?

Preveč bi povedala, če bi rekla, da je bil Artur Winterton od tistega večera uslužnejši z menoj. Le to se mi zdi, da se je njegovo vedenje nasproti meni za trohico izpremenilo.

Le zdi se mi, sem rekla; do-ločnega ne bi mogla ničesar po-vedati. A še danes, ko je minilo že nekaj mesecev od tistih dob, bi rekla, da me takrat čut ni varal, in dobro mi je ob tej zavesti.

Tako sem imela vtis, da ni bilo več tolikšnega prezira v njegovih očeh ne porogljivosti okoli ust. Narobe, zdelo se mi je skoraj, kakor da bi se me nje-gove oči izogibale.

Po drugi strani tudi ni več odhajal iz Londona, ne da bi mi prej povedal. Da, kadar je mislil izostati pri večerji, mi je celo že pri kosilu sporočil. Govoril je z menoj prav tako malomarno in hladno ko prej, a že to, da mi ni pozabil omeniti svoje oprav-ke, je bila pozornost, ki sem mu bila zanjo hvaležna.

In vprašanje moje obleke? Priznati mu moram, da ga je uredil zelo diskretno.

Ko mi je drugo jutro stari John prinesel zajtrk, mi je izro-čil še zapečaten ovitek.

»Gospod mi je naročil, da od-dam tole pismo gospe lastno-ročno.«

kako se je začelo najino skupno življenje, moram reči, da je uspeh vprav občudovanja vred-ten! Šestdeset dni živiva skup in niti enkrat se nisva obkladala s psovkami. Se tega ne moreva reči, da bi drug drugega mrzila.

»Prav imate: s tega vidika je najino skupno življenje res vzorno.«

»All right!«
Široko je iztegnil roko in mi jo krepko stisnil.

»Imenitno!« je vzkliknil vese-lo. »Zdaj vsaj vem, da se bova lepo razumela.«

»Pod pogojem, da se ne bova zmenila drug za drugega.«

»Sijajno! In da bova skrbno varovala vsak svojo svobodo.«

»In ostala drug za drugega popolna tujca.«

»Pod pogojem, da mi ne bo treba videti v vas svoje zakonite žene.«

»In meni ne v vas svojega za-konitega moža.«

»All right! Še bo zabavno na svetu!«

»Torej se ne boste nič več raz-burjali zaradi bluže?«

Kakor bi odrezal, ga je minila veselost.

»Pardon,« je resno dejal. »To je pa druga reč. Pojdite in si pri priči slecite to blužo!«

»A vendar...«
»Pojdite, madame! Dve uri vas že prosim in moja potrpež-ljivost gre h koncu!«

Mahoma spet ves resen, me je potisnil skozi vrata in jih zaprl za menoj.

Tako se je končal najin prvi večji prepir.

Božična kuhinja

MACJI JEŽIČKI. 5 dkg vanilije-vega sladkorja in 5 dkg moke ste-pemo z 2 do 3 velikimi žlicami go-ste, nespenjene smetane v gosto testo. Potlej vmešamo sneg iz treh beljakov in brizgamo iz testa na omasleno in pomokano pekačo majhne piškote. Ko jih pečemo osem do deset minut v zmerno vroči pečnici, zlepiamo po dva in dva z mezgo. Na koncu jih lahko prevlečemo z čokoladno glazuro, ali jih pa kar tako porabimo za božične obeske.

LINSKI KOLOBARČKI. Iz 21 dkg moke, 17 dkg presnega masla, 7 dkg sladkorja in 2 rumenjakov umes-timo na deski testo, ki ga začnimo z nastrganimi limonovimi lupina-mi in šcepem soli. Spočito testo zvaljamo za nožev hrbet debelo in izrežemo sprva z večjim likom okrogle ploščice (4 do 5 cm pre-mera), potlej pa izrežemo iz sre-dine ploščic z manjšim likom luk-nje. Ostanjeje nam torej kolo-barčki, ki jih rumeno spečemo in jih dva po dva zlepiamo z ribezovo mezgo. Medtem spenimo pol be-ljaka in prav toliko sladkorja v precej gosto kašo. S penjenim be-ljakom tenko pomažemo kolo-barčke in jih denemo še za 10 mi-nut v ohlajeno pečnico, da se pena osuši.

SLADKE PRESTE. Iz 14 dkg mo-ke, 14 dkg presnega masla in 10 dkg sladkorja v prahu umesimo na deski z 1 jajcem testo. Potlej razrežemo testo na toliko kosov, kolikor in kakršnih prest si pač želimo. Te kosčke testa posvaljka-amo, potem pa zvijemo iz svaljkov preste. Na koncu jih pomažemo še s stepenim rumenjkom, jih po-tresemo s kristalnim sladkorjem in jih pečemo v zmerno vroči pečnici kakšne četrt ure.

MANDLJEVI POLJUBČKI. Iz 3 jaje napravimo trd sneg in mu primešamo 12 dkg najfinejšega sladkorja v prahu. To mešanico brizgamo ali scedimo z žlice na polo čistega papirja, ki jo položimo na pogreto pekačo. Poljubčke po-tresemo z grobo sesekljanimi mandlji in jih denemo v ohlajeno pečnico. Ko je pecivo popolnoma suho, ga odlepimo od papirja in ga hranimo v dobro zaprti škatli.

Strah ima velike oči

Če koga slišimo kašljati, se kaj ra-da priplazi iz naše podzavesti misel: »Jetiko imači, čeprav še ne pomeni vsak kašelj jetike. Jasno pa priča, da nekaj ni v redu v grlu, sapniku ali plućah. Zato je treba biti na oprez! Naši predniki so nabirali smrekove vršičke, pa so se z njimi zdravili. Nam pa to ni več potrebno. Smrekac bonboni, ki ublažujejo vsak kašelj in hripavost, zrabljajo katar in olajšajo izločanje sluzi, so sestavljeni namreč iz smrekovega ekstrakta in drugih preizkušenih domačih zdravil. Dobe se v vsaki lekarni v zavilkih A Din 4.— in Din 6.—.

DOMINE. 14 dkg presnega masla, 14 dkg sladkorja v prahu, 28 dkg moke in nekoliko nastrgane limo-nove lupine ugnemo s snegom 4 beljakov v testo, ki ga za nožev hrbet debelo zvaljamo. Vso ploskev testa pomažemo s stepenim rume-njakom ali s stepenim celim jaj-cem, potlej pa izrežemo iz njega lepe enakomerne pravokotnike. Na vsak tak pravokotnik položimo kosčke olupljenih razpolovljenih mandljev v obliki domin. Po vrhu

še enkrat pomažemo s stepenim jajcem in spečemo domine v sred-nje vroči pečnici.

JANEŽEVE PALIČICE. Iz 4 be-ljakov napravimo trd sneg, vanj previdno vmešamo 12 dkg slad-korja v prahu, potlej pa s kuhal-nico še 10 dkg moke in 5 g janeža. Na omasleno pekačo brizgamo iz te mešanice 4 do 5 cm dolge pali-čice, jih potresemo z zdrobljenim sladkorjem in pečemo v zmerno vroči pečnici.

DROBNO BOŽIČNO PECIVO. To pecivo je okusno zlasti zaradi tega,

Od 3 — 5%

se Vam obrestujejo prihranki, ki jih naložite pri nas.

Pred zločinci

je zavarovan denar, ki se zaupa nam.

Nad 10.000 vlagateljev

štejemo v svoj krog.

Vabimo vanj vse,

ki hočete vlagati v shranitev in obrestovanje pri za-vodu, za katerega jamči z vsem premoženjem in davčno močjo **Dravska banovina.**

Kratkoročna posojila

dajemo pod ugodnimi pogoji.

HHRANILNICA

(prej Kranjska hranilnica)

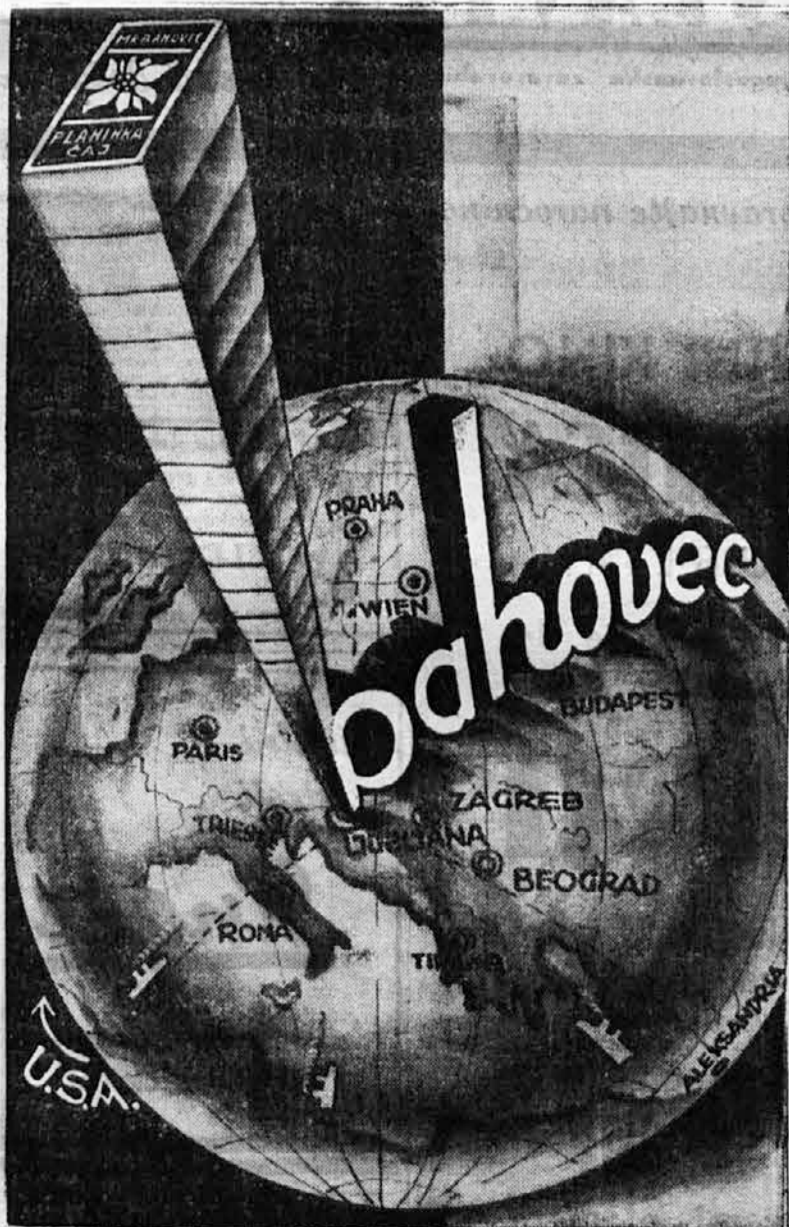
DRAVSKE BANOVINE

LJUBLJANA

ker v testu samem ni sladkorja. 19 dkg trdega presnega masla zdrobimo s ¼ kg moke, ubijemo v to zmes 2 celi jajci in 1 rumenjaki, dodamo 2 žlički smetane in vse skupaj dobro pregnetemo. Ko je testo pol ure počivalo, ga zvaljamo in zrežemo z noževim hrptom v dolge 1½ cm široke pasove. Iz teh pasov oblikujemo majhne venčke ali kaj sličnega, jih pomažemo z beljakom in jih povaljamo v kri-stalnem sladkorju. Potlej jih pola-gamo na omasčeno pekačo in jih pečemo v zmerno vroči pečnici, dokler lepo ne porjave. To pecivo

lahko pripravimo iz dvojne koli-čine, ker se ne kvari če je dobro zaprto v pločevinasti škatli.

KOKOSVI KROFKI. 15 dkg ko-kosovih kosmov ali prav toliko zmletih mandljev mešamo na od-prtem ognju s 15 dkg sladkorja in 1 beljakom tako dolgo, dokler se zmes ne sprime. Ohlajeni zmesi primešamo sneg iz 2 beljakov in scejamo z žlico na omaslen papir ali na oblate kupčke iz te zmesi, vanje pa napravimo na vrhu vdol-bino. Ko so pečeni, napolnimo vdolbino s poljubno mezgo.

APOTEKA BAHOVEC

LJUBLJANA Kongresni trg

izdeluje:

Za čiščenje kavi

»PLANINKA« čaj
Orig. paket Din 20.—

Za hujšanje

»SLATINSKE«
tablete
50 tablet Din 24.—
100 tablet Din 39.—
200 tablet Din 69.—

Proti celumi, gihtu, išiasu in proti hripi

»NIBOL«
tablete
20 tablet Din 20.—
40 tablet Din 34.—

Proti kašlju in hripavosti

»SMREKA«
bonbone
Din 4.— Din 6.—

Generalna zastopstva:

Za Italijo: Farmacia G. Mizzan, Trieste, Piazza Venezia 2.

Za Čehoslovaško: Lekarna Mr. A. Vospalek, Praha, II., Ječna 1.

Za Avstrijo: Adler Apotheke Mr. Erich Sigi, Wien XI., Simmeringerhauptstrasse 44.

Za Madžarsko: Thallmayer & Seitz A. G., Drogengrosshandlung, Budapest, Zrinyi utca 3.

Za Albanijo: Nikolla Siliqi, Shtepi tregtare, Tirana.

Za U.S.A.: Vlado Premru, 167 So. Maine St., So. Norwalk Conn.

V vseh glavnih mestih drugih držav lastna skladišča

Reg. S. br. 2007 S. II. 1932, 14.713 10. VII. 1934., 17.816 24. VI. 1935

MALI OGLASI

Male oglase socialnega značaja računamo po 25 par za besedo, trgovske in podobne pa po 50 par za besedo. Prekljici in trgovski-obrtniški oglasi, ki nimajo prodajnega značaja, stanejo po 1 Din za besedo. — Za vsak mali oglas je treba še posebej plačati davek v znesku 1⁵⁰ Din. Kdor želi odgovor, dostavo po pošti ali če ima oglas šifro, mora doplačati še 3 Din. — Mali oglasi se plačajo vedno vnaprej, in sicer po poštni nakaznici, po poštni položnici na ček, račun »Družinski tednik« uprava, Ljubljana 15.393, ali pa v znakih obnema z naročilom.

Ženitve

Vsaka beseda 50 par. Davek 1⁵⁰ Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

GOSPODICA čedra, lepe polnovitke postavke, disponentka in dobra gospodinja, z lastnim elegantnim stanovanjem, se poroči z višjim oficijem ali drž. uradnikom, tudi vdovcem, v starosti 35-40 let. Ponudbe na upravo pod »Samo poštenjak«.

Službe

Vsaka beseda 25 par. Davek 1⁵⁰ Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

»MLAD ČLOVEK« g. K. V., ki je poslal ponudbo iz Sela, se naproša za natančni naslov na upravo »Družinskega tednika« pod »Mlad človek«.

PRODAJALKA MEŠANE STROKE, tudi železnine, pridna in poštena, išče službo. Gre kamorkoli tudi v pomoč gospodinj. Dopise prosim naupravo pod šifro »Resnost 230«.

Tišetna deklica poštenih staršev se želi izučiti šivanja. Gre tudi na deželo. Naslov se daje v upravi »Družinskega tednika«.

MLADEGA ČLOVEKA z najmanj 4 razredi gimnazije ali podobno naobrazbo, ki stopa šele v življenje, ki se ne stanejo nobenega dela in se ne boji nobenih ovir, sprejemem. Ponudbe s kratkim življenjepisom na upravo pod šifro »Mlad človek«.

IŠČEM POTNIKA za Slovenijo, eventualno zastopnika, ki zastopa za kateri drugi predmet. Vladimir Jagarič, »Merkur«, veletrgovina papirja, Zagreb, Jelencjev trg 15.

Kupim

Vsaka beseda 25 ali 50 par. Davek 1⁵⁰ Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

HRANILNE KNJIZICE Mestno v Kranju ali Ljubljani, kupim. Potrebni znesek 10.000-20.000. Ponudbe na upravo tednika pod šifro »Denar takoj«.

Informacije

Vsaka beseda 1 Din. Davek 1⁵⁰ Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

VILA Z 2 STANOVANJI IN VRTOM v Mostah se takoj odda eni ali dveh strankam. Natančni podatki Breg 14/I.

POSREJUJEM DENAR na hranilno knjižico vseh denarnih zavodov Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica števil. 12, telefon 39-10. Pisarni odgovor 3 Din v znakih.

Dopisovanje

Vsaka beseda 25 par. Davek 1⁵⁰ Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

»ENFANTS«: Na Vaš dopis se ne da nič odgovoriti. Naslov v upravi. Na svetu je skoraj vse možno, če je volja »Zvestas«.

STANKO! Za Božič sem v Ljubljani. Sestanek na običajnem mestu na Stefanovo ob tleh. Na svidenje! Poljubla Vera.

DVE OSAMLJENI BLONDIRKI, stari 26 let, želita znanja z dvema inteligentoma visoke postave. Pod šifro »Mladostni sen«.

ZELIM SE POROČITI s premožno gospodico, podjetno in delavno. Star sem 30 let, simpatičen, dobro situiran, zelo podjeten, turen, sin obrtnika in gostilničarja. Resne ponudbe na upravo pod »Zelim srečo v bodočnost«.

FEST FANT GORENJC, profesionist s sigurno eksistenco, želi poznanstva z boljšo samostojno žiljo, staro do 25 let. Anonimno v koš. Le resne dopise na upravo »Družinskega tednika« pod značko »Za res al« pa nič.

Dva mlada mornariška podčastnika, ki se ne bojita najhujše burje na morju, želita resnega znanja z dvema gospodinjama od 17-24 let. Slika zaželenca, diskrecija zadržana. Dopise pod »Vile, Pepo« na upravo »Družinskega tednika«.

DOPISOVATI ZELIM z inteligentnim gospodom srednjih let. Cenjene ponudbe na upravo »Družinskega tednika« pod šifro »Kazvedrilo«.

MLADO UČITELJICO, značajno, prikupne znanosti in plemenitih čustev, staro 22 do 25 let, dobro vzgojeno, želi spoznati inteligent. Dopise na upravo »Družinskega tednika« pod značko »Samo z dežele«.

Prodajam

Vsaka beseda 25 ali 50 par. Davek 1⁵⁰ Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

Tako zadovoljni kakor so drugi boste tudi Vi, če naročite prvovrstno uro budilko s sliko prečudne Marije z Brezij. Izdelava v naravnih barvah je tako okusna in lepa, da bi že zato ne smela taka ura manjkati v prav nobeni hiši. Se posebna privlačnost je Marija, ki gleda izza Gorč na nas, ki pričakujemo njene tolažbe. Ure so okusno izdelane, so trpežne in zelo poceni. Prvovrstna Din 107.—, Din 95.— in Din 87.—. Naročite po dopisnici z navedbo natančnega nalova. Pošljem takoj po povzetju. Se priporoča Zdravko Rant, urar, Jesenice-Fuzino.

»MERKUR«, VELETRGOVINA PAPIRJA, pišarniških in šolskih potrebščin. Lastna naloga božičnih razglednic, a tudi ostale slavnostne papirnatke svinjete, krep-papir, svilen papir in ostale papirnatke izdelke, ki spadajo v to stroko, imam na skladišču. Cene in pogoji povoljni. Vladimir Jagarič, Zagreb, Jelencjev trg 15, telefon 81-94.

IZREDNA PRILIKA. Visoko pritično družinsko hišo v Stenjevcu pri Zagrebu, tik železniške postaje prodam za samo 80.000 Din. 3 sobe, pritlikline, vrt. Ponudbe Zdunčič, Račkova ul. 5, Zagreb.

PRVOVRSTNI PREGOG poceni in hitro dostavlja na dom priznana trgovina s kurivom Vrhuno Ivanka, Ljubljana, Bohoričeva c. 25.

NE RAZMETAVAJTE DENARJA

Kupujte pri nas
Otomane od Din 410.—
Couch sofe od Din 1200.—
spalni couch od Din 1700.—
afrik modroci od Din 210.—

TAPETNIŠTVO
ZAKRAJSEK, Ljubljana, Poljanska cesta 17.

MAKULATURNI PAPIR na prodaj. Vpraša se v upravi »Družinskega tednika«.

OTROŠKI VOZICKI, postelje, mizice, ograje, tricikli itd. solidno izdelano in poceni pri S. Rebolj & drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta 13, Kolizej.

Kozmetika

Vsaka beseda 25 par. Davek 1⁵⁰ Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

ESENCA IZ KOPRIV je že davno preizkušeno najboljša in najzanesljivejša sredstvo proti prhljajem in izpadanju las. Slabi in zanemarni lasje dobe v najkrajšem času mladostno bujnost in lesk. Steklenica z navodilom Din 30.—. — Naroča se pri: Nobilior-parfumeriji, Zagreb, Illica 34.

BARVANJE LAS ni več potrebno pri strokovnjakih, ker si jih z Oro-barvo za las, ki jo dobite v črni, rjavi, temnorjavi, svetlorjavi in plavi barvi, lahko vsakdo sam barva in je postopek zelo enostaven in stalnost barve zadržana. Garnitura z navodilom stane Din 30.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Illica 34.

Sestrici in Bratcu

39.-

39.-

59.-

24600-00 Din. 39.-
št. 23-26 Din. 40.-
Drab kombinirani z rjavim boksom

28731-635 Din. 39.-
Otroške snežke to-
plo podložene št. 27-29
Din. 45.- št. 30-34 Din. 40.

98991-693 Din. 59.-
št. 26-29 Din. 69.- št.
30-34 Din. 79.- Otroški
skorinjčki za dež,
blato in sneg.

Bata

SLAVIJA

želi vsem svojim zavarovancem in poslovnim prijateljem
vesel Božič in srečno Novo leto!

jugoslovska zavarovalna banka
v Ljubljani

Poravnajte naročnino!

IZPADANJE LAS IN PRHLJAJ prepredi samo znano sredstvo Voda iz kopriv. Lasje postanejo spet bujni, vrne se jim lesk in postanejo popolnoma zdravi, če jo redno dvakrat na teden uporabljate. 1 steklenica z navodilom stane Din 30.—. — Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Illica 34.

LEPE DEKLIŠKE PRSI dobi lahko vsaka žena tudi v najtežjih slučajih že v kratkem času, če se masira s čudežnim eliksirjem »Eau de Lahore«. 1 steklenica z natančnim navodilom stane Din 40.—. — Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Illica 34.

Za mal' d'narja dost' muzke!

Plošče - gramofone izposojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo „ELEKTROTON“ d. o. z. pasaža nebotičnika

POZOR GOSPODINJE!

Najceneje ste postreženi s **KURIVOM** pri tvrdki **RUDOLF VELEPIČ** trgovina s kurivom **LJUBLJANA VII.** Sv. Jerneja cesta 25 **TELEFON 2708** Prvi poskus stalni odjem!

ELITNI KINO **MATICA** LJUBLJANA predvaja na Božič in naslednje dni Paramountov šlager v nemškem jeziku **KRIŽARJI**

VELEFILM o tretji križarski vojni, ki so jo krstili za vojno kraljev in vitezov!

VELEFILM o ljubezni opevanega angleškega kralja Riharda Levjesrčnega in lepe navarske princese Berengarije!

VELEFILM o gigantskih borbah med verami, plemeni, civilizacijami in narodi!

VELEFILM velikega režiserja monumentalnih filmov „Desetih zapovedi“, „Kralja kraljev“, „V znamenju križa“ in „Kleopatre“ — Cecila B. de Milla!

Sivalni stroji **Singer** so znani kot najboljši na svetu

Din 1000- plačam ako Vam »Radio Balzame« ne odstrani kurjih oces, bradavic, trde kože, bul itd. Blagovolite nemudoma poslati Vaše tako uspešno mazilo proti kurjim ocesom. Naš stari sosed si je odpravil 10 zastarelih. — Z odličnim spoštovanjem Solske sestre, Gospodinjska šola, Mladika, Ptuj. Zahtevajte povsod v Vašem interesu samo »Radio Balzame«. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 lonček za Din 10.— (predplačilo). Na povzetje Din 18.—, dva Din 28.—, tri Din 38.—. **RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII** Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

Vsaka dama ima drugačno postavbo, zato si mora naročiti steznik in nedrček po meri pri I. Salaj **salon za steznike in nedrčke** Ljubljana, Tyrševa 1a/III (dvigalo ves dan na razpolago)